

A Közgazdaságtani Doktori Iskola kurzusainak leírása

		Tantárgy
Elméleti tárgyak (90-102 kredit)	Közös kötelező tárgyak (54 kredit)	Mikroökonómia
		Kutatásmódszertan alapjai
		A közgazdaságtudomány filozófiája
		Bevezetés a kvantitatív kutatásba
		Tudománykommunikáció
		Makroökonómia
		Többváltozós statisztika
		Bevezetés a kvalitatív kutatásba
		Publikációs szeminárium
	Program-specifikus kötelező tárgyak (24 kredit)	Gazdaságpolitika és globalizáció program
		Globalizáció
		Ökonometria
		Monetáris és fiskális politika
		Iparpolitika és innováció
		Gazdaságpolitikai paradigmák
		Gazdálkodástudományi program
		Viselkedési közgazdaságtan
		Fogyasztáselmélet
		Szolgáltatásmenedzsment
		Kvantitatív döntési modellek
		Menedzsment
	Választható tárgyak (6-18 kredit)	Methods in Territorial Analysis
		Tudománymenedzsment I.
		Competitiveness in the European Union
		Gazdaságszociológia
		Science with Societal Impact
		Marketingkutatás
		Regionális és városgazdaságtan
		Regionális és helyi vállalkozásfejlesztés
		Új intézményi közgazdaságtan
		Modern Monetary Theory and Praxis
		Advanced Qualitative Research

A tantárgy neve: Mikroökonómia

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy a hallgatók:

- megismerkedjenek a modern mikroökonómia elméleti alapjaival, különösen a stratégiai döntéshozatal (játékelmélet), a piaci mechanizmusok (aukcióelmélet) és az általános egyensúlyelmélet területén,
- képesek legyenek modellezni és elemezni gazdasági helyzeteket, ahol az egyéni döntések egymásra hatnak,
- megértsék a különféle piaci mechanizmusok működését és hatékonyságát,
- betekintést nyerjenek abba, hogyan kapcsolódnak a mikroökonómiai modellek a közgazdasági kutatás gyakorlati és elméleti kérdéseire.

Témakörök:

- Játékelmélet: stratégiai helyzetek formális leírása,
- Statikus játékok: domináns stratégia, tiszta és vegyes Nash-egyensúly,
- Dinamikus játékok: részjáték-tökéletes egyensúly,
- Ismételt játékok: együttműködés, szankciók és fenntartható egyensúlyok,
- Információs aszimmetria játékokban,
- Játékelmélet alkalmazása: kartellek stabilitása, árverseny és mennyiségi verseny, közjavak és közlegelők problémája.
- Aukciók: angol, holland, elsőáras és másodáras (Vickrey) aukciók,
- Stratégiai viselkedés és optimális licitálás,
- A bevételi ekvivalencia-tétel és következményei,
- Aukciók hatékonysága és bevétel-maximalizálása.
- Általános egyensúly: a részpiaci és általános egyensúly különbsége,
- Arrow–Debreu-modell, jóléti tételek, piaci egyensúly stabilitása és hatékonysága.

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató:

- ismeri a mikroökonómia modern elméleti alapjait,
- tisztában van a stratégiai interakciók és az aukciók gazdasági jelentőségével,
- átlátja az általános egyensúlyelmélet alapvető modelljeit és következtetéseit,
- ismeri a jóléti közgazdaságtan főbb tételeit és alkalmazási lehetőségeit.

b) képesség

A hallgató:

- képes játékelméleti modelleket formálisan megfogalmazni és megoldani,
- képes elemezni különféle aukciótípusokat és az ezekhez kapcsolódó stratégiákat,
- alkalmazni tudja az általános egyensúly keretét a piaci összefüggések értelmezésére,
- a kurzuson szerzett ismeretek alapján képes mikroökonómiai modellek önálló elemzésére és bemutatására.

c) attitűd

A hallgató:

- elkötelezett a közgazdasági modellek pontos megértése iránt,

- nyitott a formális elemzési módszerek alkalmazására,
- törekszik az elméleti tudás és a gyakorlati problémák közötti kapcsolatok felismerésére.

d) autonómia és felelősség

A hallgató:

- önállóan képes modellezési feladatok elvégzésére,
- kritikus szemlélettel értékeli a különböző piaci mechanizmusok működését,
- felelősséget vállal saját kutatási irányainak kialakításában és azok közgazdasági megalapozottságában.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

- Mas-Colell, A. – Whinston, M. D. – Green, J. R. (1995): Microeconomic Theory. Oxford University Press.
- Peters, H. (2015): Game Theory – A Multi-Leveled Approach. Springer, Heidelberg.

Ajánlott:

- Osborne, M. J. – Rubinstein, A. (1994): A Course in Game Theory. MIT Press.
- Krishna, V. (2009): Auction Theory. Academic Press.
- Varian, H. R. (2010): Intermediate Microeconomics. W.W. Norton & Company.
- Gibbons, R. (1992): A Primer in Game Theory. Harvester Wheatsheaf.
- Starr, R. M. (2011): General Equilibrium Theory: An Introduction. Cambridge University Press.
- Backhouse, R. E. – Boianovsky, M. (2013): Transforming Modern Macroeconomics: Exploring Disequilibrium Microfoundations, 1956-2003. Cambridge University Press.

A tantárgy neve: Kutatásmódszertan alapjai

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy...

...átfogó képet nyújtson a társadalomtudományi kutatás alapjairól és elvárásairól, melyek elengedhetetlenek az eredményes tudományos munka végzéséhez. A kurzus során a hallgatók megismerkednek a kutatás különböző fázisaival. A kurzus célja továbbá, hogy segítse a hallgatókat az akadémiai dolgozatok (kiemelten a kutatási terv és a doktori disszertáció) megírásában, a tudományos szövegalkotás szabályainak elsajátításában, valamint a kutatási eredmények strukturált és hatékony bemutatásában.

Témakörök:

- Tudományos megismerés alapjai és elvárásai
- Kutatási probléma, cél és kérdés meghatározása
- Konceptualizálás: Szakirodalom gyűjtése és feldolgozása (jellemző térkép)
- Operacionalizálás: adatgyűjtés és elemzés feltételei
- Kutatási eredmények leírása: kutatási terv és doktori disszertáció
- Kutatás szakpolitikai vonatkozásai és etikai kérdések

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) Tudás

A hallgató...

- Rendelkezik átfogó ismeretekkel a társadalomtudományi kutatás módszertanáról, annak alapfogalmairól, folyamatairól, elméleteiről és vitatott kérdéseiről.
- Ismeri a kutatás teljes folyamatát a problémafelvetéstől és kérdésfeltevéstől a konceptualizáláson és operacionalizáláson át az adatgyűjtésig, elemzésig és az eredmények bemutatásáig.
- Birtokában van a tudományos szövegalkotás, az akadémiai publikáció és a doktori disszertáció elkészítésének szabályairól és gyakorlatáról.
- Ismeri a kutatás etikai és szakpolitikai vonatkozásait, valamint azok társadalmi felelősségét.
- Képes a nemzetközi szakirodalom feldolgozására, rendszerezésére és kritikus értelmezésére.

b) Képesség

A hallgató...

- Képes önállóan kutatási problémák azonosítására, kutatási célok és kérdések megfogalmazására.
- Meg tudja választani a kutatáshoz szükséges módszertani eszközöket és képes azokat alkalmazni.
- Képes kutatási tervet készíteni, azt megvalósítani, valamint eredményeit strukturáltan és tudományos igénnyel bemutatni.

- Alkalmazza és kritikai módon értékeli a szakirodalmat, valamint képes új összefüggések szintetizálására.
- Előre nem látható módszertani problémák felismerésére és tudományos igényű megoldások kidolgozására képes.
- Képes interdiszciplináris megközelítéseket alkalmazni és új kutatási projektek tervezésére.
- Megfelelő szinten kommunikálja a kutatás eredményeit szakmai és laikus közönség számára.

c) Attitűd

A hallgató...

- Nyitott a tudományos újdonságok és módszertani innovációk befogadására.
- Kritikus és reflektív szemlélettel fordul a kutatási folyamat minden szakasza felé.
- Elkötelezett a tudományos objektivitás, a kutatásetikai normák és a minőségi tudományos munkavégzés mellett.
- Folyamatos önképzésre és szakmai fejlődésre törekszik.
- Értékeli a tudományos közösségek együttműködésének és a tudás megosztásának fontosságát.
- Kitartó, felelősségteljes és igényes munkavégzés jellemzi.

d) Autonómiája és felelőssége

A hallgató...

- Önállóan képes kutatásokat tervezni, megvalósítani és értékelni.
- Felelősséget vállal kutatásai tudományos és társadalmi következményeiért.
- Önállóan és kezdeményezően old meg komplex módszertani és kutatási problémákat.
- Vezető szerepet tud betölteni kutatói közösségekben, illetve hatékonyan működik együtt nemzetközi tudományos hálózatokban.
- Képes vitapartnerként részt venni a szakterület elméleti és gyakorlati kérdéseinek megvitatásában.
- Hozzájárul új módszertani megoldások és kutatási irányok kialakításához.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Babbie, E. (2009): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest (1-5. és 18-19. fejezetek).

Kovács K. (2013): Kutatási és publikálási kézikönyv. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Ajánlott:

Dunleavy P. (2003): Authoring a PhD. How to plan, draft, write and finish a doctoral thesis or dissertation. Palgrave, New York.

Héra Gábor – Ligeti György (2005): Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. OSIRIS Kiadó, Budapest.

Corbetta, P. (2003): Social research. SAGE, London.

Ghuri, P. – Gronhaug, K. (2011): Kutatásmódszertan az üzleti tudományokban. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Gosling, P. – Noordam, B. (2011): Mastering Your PhD - Survival and Success in the Doctoral Years and Beyond. Springer, Berlin.

Walliman, N. (2006): Social research methods. SAGE, London.

A tantárgy neve: A közgazdaságtudomány filozófiája

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy a hallgatók ismerjék a közgazdaságtudomány tárgyáról és kutatási módszereiről szóló alapvető nézeteket.

A kurzus egy antológián alapul, amely bemutatja a témakör legfontosabb szerzőit és szövegeit. A történelmi áttekintés segítségével a hallgatók képet kapnak arról, hogy az alapvető kérdések hogyan kísérik a közgazdasági gondolkodás történetét végleges megoldás nélkül.

Témakörök:

1. Klasszikus viták

John Stuart Mill: On the Definition and Method of Political Economy

2. Pozitivisták nézetek

Milton Friedman: The Methodology of Positive Economics

3. Ideológia és normatív közgazdaságtan

Joseph Schumpeter: Science and Ideology

Robert H. Frank: Why Is Cost-Benefit Analysis So Controversial?

4. Módszertani problémák a makroökonómiában

Kevin D. Hoover: Econometrics as Observation. The Lucas Critique and the Nature of Econometric Inference

Kevin D. Hoover: Does Macroeconomics Need Microfoundations?

5. Intézményi megközelítések

Geoffrey M. Hodgson: What Is the Essence of Institutional Economics?

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri és érti a közgazdaságtudomány tárgyának lehetséges értelmezéseit
- ismeri és érti az alkalmazható kutatási módszereket, azok filozófiai háttérét és dilemmáit,
- érti az angol szakszöveget és tudja értelmezni.

b) képesség

A hallgató képes

- felismerni, hogy a saját disszertációs témájához melyik kutatási módszer alkalmazható,
- megfogalmazni a módszertani eljárását,
- elsajátítani a nemzetközi szakfolyóiratokban használandó módszertannal kapcsolatos szakkifejezéseket.

c) attitűd

A hallgató

- jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása,

- nyitott a módszertani sokféleségre,
- vizsgálatait során elkötelezett a tudományos etika és a szakmai normák betartása iránt.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes önállóan megtervezni és megvalósítani tudományos vizsgálatait adott szempontok alapján,
- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért, szakmai fejlődéséért: tevékenyen részt vesz a tantermi és tanórán kívüli tanulási folyamatban.

3. Kötelező irodalom

Daniel M. Hausman (ed.): The Philosophy of Economics Cambridge: Cambridge University Press 3rd edition, 2008

A tantárgy neve: Bevezetés a kvantitatív kutatásba

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, a statisztikai jártasság fejlesztése. Konkrét probléma esetén:

- Felismerni a statisztika alkalmazhatóságát
- Tudni, milyen statisztikai eszköz használható, illetve ennek hol lehet utána nézni
- A kapott eredmények helyes értelmezése, felhasználása

Témakörök:

1. Bevezetés a kvantitatív kutatásba

- A kvantitatív kutatás szerepe a közgazdaságtanban
- Az adatgyűjtés folyamat
- Adattípusok, adatminőség
- Mintavételi technikák, mintaelemszám tervezése
- Becslések, hipotézisvizsgálat
- Statisztikai adatforrások használata empirikus kutatásokban
- Vizualizációs technikák használata

2. Statisztikai módszerek használata

- SPSS szoftver használata
- Várható értékek összehasonlítása t-próbákkal
- Nonparametrikus tesztek
- Keresztábra elemzés
- Varianciaanalízis
- Kétváltozós korreláció- és regressziószámítás

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.
- Birtokában van az alapvető információgyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- Ismeri és érti az induktív statisztika és a leíró statisztika fogalmát, a köztük lévő különbséget.
- Ismeri az FAE, EV, R mintavételi eljárásokat.
- Ismeri és érti a véletlen mintavétel és a reprezentativitás fogalmát, tudja mikor alkalmazható és mikor nem alkalmazható az induktív statisztika.
- Ismeri és érti a pontbecslés és az intervallumbecslés közötti különbséget
- Ismeri a hipotézisvizsgálat lépéseit, a döntési mechanizmusának lényegét, az adott probléma megoldására alkalmazható eljárások kiválasztásának szempontjait.

- Ismeri a változók (ismérvek) közötti kapcsolatok típusait, érti az eljárások közötti különbségeket.
- Érti a kapcsolatvizsgálat és az ok-okozati vizsgálat (például korreláció és regresszió) közötti különbséget.

b) képesség

A hallgató képes

- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemmez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is
- Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel
- A vizsgált adatállomány esetében a hallgató képes adattáblákat létrehozni és kezelni Excel és SPSS segítségével.
- Nagy minták esetében képes a sokaság várható értékére intervallumbecslést adni.
- Képes hipotéziseket megfogalmazni és megfelelő technikával megvizsgálni.
- Jellemezni tudja változók közötti kapcsolatokat diagramok, mutatók és hipotézisvizsgálat segítségével.
- A tárgyalt témakörök (becslések, hipotézisvizsgálat várható értékre, kapcsolatvizsgálat és regressziószámítás) esetén a hallgató:
 - o képes kiválasztani az elemzéshez szükséges eljárást
 - o képes a használt elemzési eljárás alkalmazásának feltételeit megvizsgálni
 - o képes számítógép segítségével a kiválasztott elemzési eljárás végrehajtására
 - o képes helyesen értelmezni a számítógépes kimenetek fontosabb információit.

c) attitűd

A hallgató

- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.
- Nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.
- Nyitott az IKT eszközök statisztikai alkalmazására.
- Pozitívan viszonyul statisztikai elemzések, felmérések készítéséhez, felhasználásához.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.
- Statisztikai tevékenység minden lépése során etikusan jár el.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Field, A. (2013): *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*. Sage Publication, London
 Ryan, T. P. (2013): *Sample Size Determination and Power*. John Wiley & Sons, New Jersey
 Floyd, J. F. Jr. (2014): *Survey Research Methods*. Sage Publication, Los Angeles.

Ajánlott:

Daniel, J. D. (2016): *Applied Univariate, Bivariate, and Multivariate Statistics*, John Wiley & Sons, New Jersey (Chapters 1-4)

A tantárgy neve: Tudománykommunikáció

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Kurzusleírás (a kurzus célja és témái)

A kurzus célja:

A gyakorlatra fókuszáló Tudománykommunikáció kurzus célja, hogy fejlessze és kibővítse az angol nyelvű tudományos írásművek elkészítéséhez szükséges készségeket, valamint megtanítsa a résztvevőket hatékony és tudományos szempontból megfelelő nyelvhasználatra. A kurzus lépésről lépésre vezet végig a hallgatókat egy összetett tudományos írásmű megalkotási folyamatán, segítve a szükséges írásbeli és kutatási készségek elsajátítását. A hallgatók a kurzushoz kapcsolódó, autentikus forrásanyagot használva dolgozzák ki saját nagyobb lélegzetű tudományos szövegüket, a tanult stratégiák alkalmazásával saját szakterületükön. Az oktatás módszere lehetővé teszi az önálló munkavégzést, részletes útmutatás és mintaanyagok támogatásával. A kurzus hozzájárul a hallgatók gyakorlati kompetenciáinak kibővítéséhez, hogy sikeresen birkózzanak meg tanulmányok és projektek elkészítésével, továbbá elősegíti az önálló tanulási és kutatási attitűd kialakulását. A képzés hangsúlyozza a helyes angol nyelvhasználat mellett a tudományos szövegkörnyezethez illeszkedő, hatékony és adekvát kifejezőmód elsajátítását is.

A kurzus témái:

- Angol tudományos diskurzus
- Leíró és értékelő diskurzus, érvelés
- Az angol tudományos írás szerkezeti jellemzői
- Angol tudományos írás stílusbeli jellemzői
- A tudományos dolgozat részei
- Az absztrakt mint műfaj
- Az MI etikus és kritikus használata a tudományos kutatásban

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

Tudás

- Rendelkezik kutatási projektek megtervezéséhez és megvalósításához szükséges kutatás módszertani ismeretekkel, különös tekintettel az információkeresés, forráselemzés és forráshasználat területére.
- Ismeri az akadémiai írásművek elkészítésének konvencióit, beleértve az idézés, hivatkozás és bibliográfia összeállításának nemzetközileg elfogadott szabályait.
- Megérti a plágium elkerülésének alapelveit, valamint az etikus kutatói és publikálási gyakorlat követelményeit.

Képességek

- Képes kutatási projektet önállóan megtervezni: ötletelés, tematizálás, a fókusz meghatározása, valamint a releváns szakirodalom és források feltárása.
- Képes a források kritikai értékelésére és a kutatási céloknak leginkább megfelelő információ kiválasztására.

- Képes a megszerzett információkat beépíteni a tudományos szövegbe parafrázis, összefoglalás és szintézis révén, megfelelően a tudományos írásmód szabályainak.
- Kritikai gondolkodásmódot tanúsít, és elemző szemléletet alkalmaz a kutatási anyag feldolgozása során.
- Eredményeit képes írott tudományos formában és szóban (prezentációként) is bemutatni, valamint munkáját hallgatótársakkal megvitatni.

Attitűdök

- Nyitottsággal és kíváncsisággal közelít a kutatási problémákhoz, miközben elkötelezett a tudományos integritás és kutatásetika mellett.
- Aktívan beépíti a külső visszajelzéseket a kutatási és szövegfejlesztési folyamatba a minőség javítása érdekében.
- Kitartást, pontosságot és az akadémiai fejlődés iránti hosszú távú elkötelezettséget mutat.

Autonómia és felelősség

- Önállóan képes kutatási kérdéseket megfogalmazni, és azokra építve projektet végrehajtani.
- Felelősséget vállal azért, hogy írásos és kutatási tevékenységében megfelel az etikai elveknek és tudományos minőségi normáknak.
- Önálló, kritikai szemlélettel vesz részt a tudományos vitákban és akadémiai diskurzusban.

3. Ajánlott olvasmányok

Becker, H. S. (2007). *Writing for social scientists: How to start and finish your thesis, book, or article* (2nd ed.). University of Chicago Press.

Booth, W. C., Colomb, G. G., Williams, J. M., Bizup, J., & Fitzgerald, W. T. (2016). *The craft of research* (4th ed.). University of Chicago Press.

Graff, G., & Birkenstein, C. (2021). *They say / I say: The moves that matter in academic writing* (5th ed.). W. W. Norton & Company.

Hacker, D., & Sommers, N. (2021). *A writer's reference* (10th ed.). Bedford/St. Martin's.

Mewburn, I., Firth, K., & Lehmann, S. (2018). *How to fix your academic writing trouble*. Open University Press.

Silvia, P. J. (2007). *How to write a lot: A practical guide to productive academic writing*. APA LifeTools.

Sword, H. (2012). *Stylish academic writing*. Harvard University Press.

A tantárgy neve: Makroökonómia

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy

- a hallgatókat mélyebben bevezesse néhány a makroökonómia szempontjából fontos témába,
- a vitázás módszertanának bevezetésével a hallgatókat makroökonómiai kérdések összefüggéseiben való ismeretére készítse.
- a hallgatókat megalapozott állásfoglalásra indítsa értékválasztást jelentő makroökonómiai kérdésekben.

Témakörök:

1. A vitázás módszertanának bemutatása
2. A gazdasági növekedés. Solow-féle növekedési modell, endogén növekedés, konvergencia
3. Jövedelemeloszlás és jövedelemegyenlőtlenségek
4. Gazdágpolitikai beavatkozások

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri az adott makroökonómiai jelenséget magyarázó modell működését és logikáját.
- ismeri az egyes makroökonómiai modellek használatának kereteit és azok korlátait.
- tisztában van az egyes makroökonómiai kérdések kapcsán fölmerülő átváltásokkal.

b) képesség

A hallgató képes

- modellekben gondolkodni
- makroökonómiai kérdésekben érveket gyűjteni és ütköztetni.
- modelleken belüli összefüggéseket logikus érvelés segítségével kifejteni.
- érvelési hibákat (általánosságban, és különös tekintettel a használt makroökonómiai modellekre) fölismerni, és azokra szakmailag korrekt módon reagálni.

c) attitűd

A hallgató

- nyitott a makroökonómiai problémák különböző alapfeltételezések irányából való megközelítésére.
- törekszik az ütköztetett makroökonómiai nézetek szakmai tartalmát az értékválasztástól elkülönítve szemlélni és értékelni.
- vizsgálataiban elkötelezett a tudományos etika és a szakmai normák betartása iránt.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes egy adott kérdésben önállóan információkat összegyűjteni, és azokból saját megalapozott véleményt alkotni.

- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért és a kiadott feladatokat olyan módon igyekszik megoldani, hogy azok szakmai épülését szolgálják.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

- Jones, C. I. (2017). *Macroeconomics* (4th ed.). New York: W. W. Norton & Company.
- Milanovic, B. (2011). *The Haves and the Have-Nots: A Brief and Idiosyncratic History of Global Inequality*. New York: Basic Books.
- Piketty, T. (2014). *Capital in the Twenty-First Century*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Aghion, P., Akcigit, U., & Howitt, P. (2015). What do we learn from Schumpeterian growth theory? In P. Aghion & S. N. Durlauf (Eds.), *Handbook of Economic Growth* (Vol. 2A, pp. 515–563). Amsterdam: Elsevier.

Ajánlott:

- Banerjee, A. V., & Duflo, E. (2003). Inequality and growth: What can the data say? *Journal of Economic Growth*, 8(3), 267–299. <https://doi.org/10.1023/A:1026205114860>
- Taylor, J. B. (1993). Discretion versus policy rules in practice. *Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy*, 39, 195–214. [https://doi.org/10.1016/0167-2231\(93\)90009-L](https://doi.org/10.1016/0167-2231(93)90009-L)

A tantárgy neve: Többváltozós statisztika

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, a statisztikai jártasság fejlesztése, többváltozós statisztikai eljárások üzleti és gazdasági problémákon való alkalmazása.

Konkrét probléma esetén:

- Felismerni a statisztika alkalmazhatóságát
- Tudni, milyen többváltozós statisztikai módszer használható, illetve ennek hol lehet utána nézni
- A kapott eredmények helyes értelmezése, felhasználása

Témakörök:

1. Többváltozós regresszió
2. Főkomponensanalízis, faktoranalízis
3. Klaszteranalízis
4. PLS (partial least squares) modellek, útelemzés

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- A többváltozós lineáris és nemlineáris regressziós modellek elméleti alapjainak és alkalmazási területeinek mélyreható ismerete.
- A főkomponens-elemzés (PCA) és faktoranalízis elméleti hátterének, módszertanának és alkalmazási területeinek elsajátítása.
- A klaszteranalízis különböző módszereinek (pl. hierarchikus, k-means) és alkalmazási területeinek (pl. piaci szegmentáció, tipológiaalkotás) ismerete.
- A PLS (partial least squares) útelemzés elméleti alapjainak, módszertanának és alkalmazási területeinek (pl. komplex kapcsolatrendszer modellezése) megértése.
- A modellparaméterek becslésének és értékelésének módszereinek (pl. maximum likelihood, bootstrap) ismerete.
- A modellek alkalmazásának korlátainak és feltételeinek ismerete.
- A modellek közötti kapcsolatok, hasonlóságok és különbségek megértése (pl. PCA és faktoranalízis közötti kapcsolat).

b) képesség

A hallgató képes

- Többváltozós lineáris és nemlineáris regressziós modellek fejlesztése és alkalmazása valós adatokon.
- Főkomponens-elemzés és faktoranalízis végrehajtása és eredményeinek értelmezése.
- Különböző klaszteranalízis módszerek alkalmazása és eredményeinek értékelése.
- PLS útelemzés végrehajtása és eredményeinek interpretálása.
- A modellek alkalmazásához szükséges szoftverek hatékony használata.

c) attitűd

A hallgató

- Nyitott a különböző többváltozós adatelemzési módszerek alkalmazására.
- Kritikus szemlélettel bír a modellek eredményeinek értelmezésében.
- Elkötelezett a modellek etikus és felelős alkalmazása iránt.
- Tudatos a modellek alkalmazási korlátainak és feltételeinek területén.
- Felismer az adatvezérelt döntéshozatal fontosságát.
- A modellek alkalmazását kreatív és innovatív módon közelíti meg.
- Törekszik az eredmények interpretációjában a pontosságra és a részletességre.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- Önállóan képes a megfelelő többváltozós adatelemzési módszer kiválasztására adott problémák megoldására.
- Felelősséggel képes a modellek eredményeinek értelmezésére és bemutatására.
- Képes szakmai döntések meghozatalára a modellek eredményei alapján.
- Önállóan képes a modellek alkalmazásának korlátainak és feltételeinek azonosítására.
- Képes a modellek alkalmazásával kapcsolatos etikai normák betartására.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Field, A. (2013): *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*. Sage Publication, London
Hair, J.F., Hult, G.T.M., Ringle, C.M., & Sarstedt, M. (2014). *A primer on partial least squares structural equation modelling (PLS-SEM)*. Sage Publication, London.

Ajánlott:

Daniel, J. D. (2016): *Applied Univariate, Bivariate, and Multivariate Statistics*, John Wiley & Sons, New Jersey.

A tantárgy neve: Bevezetés a kvalitatív kutatásba

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus során a hallgatók megismerik a minőségi adatok megszerzésének speciális technikáit, saját kutatási témájukhoz választanak kvalitatív módszer(ek)e)t, és eredményeiket prezentációban bemutatják.

A kurzus céljai:

- a kvalitatív kutatómódszertani eljárások csapatban történő elméleti és gyakorlati megismerése
- a kutatómódszertan komplexitásának áttekintése; a klasszikus módszereken kívül a kvantitatív eredményeket is adó megfigyelési és kísérleti eljárások komplex megközelítésének elsajátítása
- az új digitális transzformációs trendek kutatási folyamatba történő beépítési lehetőségeinek áttekintése.

A tanulási folyamat része olyan vizsgálat végzése, melynek során a hallgatók a saját doktori témájukban kvalitatív módszerrel végeznek kutatást.

Témakörök:

1. A kvalitatív kutatás alapjai és elhelyezése
2. Kvalitatív és kvantitatív módszerek összehasonlítása és komplementaritása
3. Interjútechnikák: mélyinterjú, triád megkérdezés, fókuszcsoportos módszerek
4. Megfigyeléses eljárások és kísérleti módszerek
5. A grounded theory módszere
6. Esettanulmány, narratív elemzés, projektív technikák
7. Netnográfia, videográfia
8. Modern és posztmodern megközelítések és a digitális transzformáció hatása

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató ismeri:

- a kvalitatív kutatási módszertan elméleti irányzatait, főbb technikáit és a kutatás komplex megközelítéseit
- a különböző kvalitatív módszerek előnyeit és hátrányait, különös tekintettel azok alkalmazási korlátaira
- a kvalitatív kutatási folyamat lépéseit
- a különböző digitális transzformációs trendek beépítésének lehetőségeit a kutatásba.

b) képesség

A hallgató képes:

- megtervezni és végrehajtani egy kvalitatív kutatást doktori témájában
- a megszerzett adatokból a megfelelő elemzési technikák segítségével értékelhető és értelmezhető tudást nyerni

- a kutatási eredményeket tudományos stílusban, koherens formában bemutatni és prezentálni, érvelve a választott módszertan mellett
- a jó megfigyelőkészséget és az empátiát hatékonyan alkalmazni az adatgyűjtési folyamat során.

c) attitűd

A hallgató

- kritikus gondolkodással és nyitottsággal viszonyul a kvalitatív kutatási módszerekhez és azok interdiszciplináris alkalmazásához
- elkötelezett a kutatás alanyaival való etikus és empátikus viszony kialakítása iránt, tiszteletben tartva azok autonómiáját és jogait
- objektivitásra törekszik a kutatási folyamat minden szakaszában, és ellenáll olyan nyomásnak, amely az eredmények meghamisítására irányulna

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes önállóan kiválasztani a doktori témájához illeszkedő kvalitatív kutatási módszereket
- felelősséget vállal a kutatási terv kidolgozásáért és megvalósításáért
- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért, aktívan részt vesz a csoportos feladatokban, és hozzájárul a közös tudásbővítéshez.
- felelősséget vállal a kutatás eredményeinek interpretálásáért és értelmezéséért.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Horváth D., Mitev A. (2015): Alternatív kvalitatív kutatási kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest.

Szűcs K., Németh P., Lázár E. (2023): Marketingkutatás 4.0. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Ajánlott:

Vicsek L. (2006): *A fókuszcsoporthoz vizsgálat kimenetelét befolyásoló tényezők*. In: Településkutatás II. TeTT könyvek, Budapest, pp. 477-498. . ISBN 963-0606-25-9 DOI 10.14267/963-0606-25-9-9

Vicsek L. (2017): Online fókuszcsoporthoz alkalmazása – lehetőségek, korlátok és tanácsok a hatékonyság növelésére. *Vezetéstudomány / Budapest Management Review*, 48 (4). pp. 36-45. ISSN 0133-0179 DOI 10.14267/VEZTUD.2017.04.06

Yin, R. K. (2014): *Case Study Research Design and Methods* (5th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

A tantárgy neve: Publikációs szeminárium

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: szeminárium

A számonkérés formája: gyakorlati jegy

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy a hallgatók

- megismerkedjenek a nemzetköz tudományos szakmai folyóiratokban történő publikáláshoz szükséges alapvető ismeretekkel;
- képessé váljanak nemzetközi, Scimago által Q1-Q4-es kategóriába sorolt tanulmányok írására.

Témakörök:

- Bevezetés – kurzuskövetelmények
- Az SZTE Közgazdaságtani Doktori Iskola publikációs követelményrendszere, tudományos osztályozási rendszerek, a PhD disszertáció mint monográfia
- Tudományos szakmai folyóiratcikkek felépítése, tartalma
- A tudományos-szakmai cikkek és a PhD disszertáció fókusza
- Konceptualizálás, operacionalizálás, mérés – a nemzetközi publikációk készítésének kulcsfontosságú, ám gyakran elhanyagolt területei
- Szisztematikus szakirodalom elemzés, kvantitatív, kvalitatív és „alternatív” módszertanok és nemzetközi publikációk, szakmai folyóiratcikkek és PhD disszertáció
- Példák nemzetközi szakmai folyóiratokban történt publikációs folyamatokra

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- rendelkezik adott tudomány/szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani, illetve szakfolyóiratokban történő publikációk készítéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képesség

A hallgató

- képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.

c) attitűd

A hallgató

- rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a szakterület jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Babbie, Earl R. 2020. *The Practice of Social Research*. Cengage AU.

Xiao, Yu, és Maria Watson. 2019. „Guidance on Conducting a Systematic Literature Review”. *Journal of Planning Education and Research* 39(1):93–112. doi:[10.1177/0739456X17723971](https://doi.org/10.1177/0739456X17723971).
„Guidelines for authors”:

- Elsevier: <https://www.elsevier.com/researcher/author/submit-your-paper>
- Springer: <https://www.springer.com/gp/authors-editors/journal-author>
- Taylor & Francis: <https://authorservices.taylorandfrancis.com/data-sharing-policies/basic/>
- Routledge: <https://www.routledge.com/our-customers/authors/why-publish-with-us>
- Sage Publications: <https://us.sagepub.com/en-us/nam/resources-journal-authors-and-editors>

Ajánlott:

Azon tudományos szakmai folyóiratcikkek, amelyeket az oktatók példaként használnak a kurzus során (félévről-félévre változóan)

A tantárgy neve: Globalizáció

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy megvilágítsa a gazdaságpolitikai eszközrendszer elemeit, amelyek a globalizáció folyamatait kezelik. Az érintett témákat a hallgatók hosszabb távú érdeklődési köre szerint válogattuk össze, hogy ezzel támogassuk saját kutató munkájukat.

Témakörök:

- a globalizáció aktuális kérdései (ide értve a de-globalizáció lehetőségét),
- a globalizáció egyes negatívan értékelt folyamatai (finanszírozás és a digitalizáció kockázatai)
- az állami fejlesztéspolitika aktuális kérdései,
- a feltörekvő gazdaságok jelentős körében tapasztalható nyersanyag-átok problémáját.

A hallgatók értékelése alapvetően az órai teljesítményük alapján történik. Lehetőség van szóbeli vizsgára is szükség szerint. Az érdemi órai szereplés érdekében szükséges a kiadott irodalmakat előzetesen tanulmányozni. Az órákra a hallgatókkal egyeztetett időpontban kerül sor.

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

- A hallgató megismeri és megérti a globalizációs folyamatokat és a politika alkotás általános koncepcióit
- A hallgató megismeri és alkalmazni képes különféle kutatási módszereket, ismeri ezek elméleti megalapozását, az alkalmazás dilemmáit
- A hallgató képes az angol nyelvű szakirodalom megfelelő szintű értésére és alkalmazására.

b) képességek

- A hallgató ki tudja választani a disszertációja számára megfelelő kutatási módszert
- A hallgató kidolgozza kutatása módszertani eljárásait
- A hallgató elsajátítja a disszertációja kidolgozásához megfelelő elméleteket, tudományos szóhasználatot, amelyet idegen nyelvű publikációkban képes felhasználni.

c) attitűd

- A hallgató kellő szakmai meggyőződéssel rendelkezik és hajlandó folyamatos munkára
 - A hallgató nyitott különféle kutatási módszerek befogadására, alkalmazására
 - A hallgató megfelel a tudományos etika és a szakmai közösség szakmai követelményeinek
- d) autonómia és felelősség
- A hallgató képes önállóan megtervezni és végrehajtani kutatási tervet és feladatokat
 - A hallgató felelősséget vállal szakmai előrehaladásáért, tanulmányi teljesítményéért, aktívan részt vesz a tárgy elsajátítását segítő szeminárium munkájában.

3. Kötelező irodalom:

Peter Dicken: Global Shift (6th edition, 2011) Chapters 1,3,6 and 7.

Witt M., Lewin A., Ping Li P.& Gaur A. (2023): Decoupling in international business: Evidence, drivers, impact, and implications for IB research. *Journal of World Business* 58,

Di Stefano, E. (2021): COVID-19 and global value chains: the ongoing debate. Banca D'Italia Occasional Papers No. 618

Salminen, J., Sobel-Read, K. B., Viljanen, M., & Eller, K. H. (2022). Digital Platforms as Second-Order Lead Firms: Beyond the Industrial/Digital Divide in Regulating Value Chains. *European Review of Private Law*, 30(6).

Gottschalk, P. (2025): Explaining and Understanding Trump's "America First trade policy" manuscript Lund University

Szanyi, M. (2021): Globalization: Challenges for Economic Policy. IWE Working Paper No. 263. Chapters 1,2, 3 and 4.

Badeeb, Lean, Clark (2017): The evolution of the natural resource curse thesis. *Resources Policy* 51: 123-134.

Auty, R.M. – Furlonge, H.I. (2019): The Rent Curse. Oxford University Press, Chapter 2. 16-43

Ricz J.: The Changing Role of the State in Development in Emerging Economies: The Developmental State Perspective. In: Szanyi (ed., 2019): Seeking the Best Master: State Ownership in the Varieties of Capitalism. CEU Press, 2020. 237-273

A tantárgy neve: Ökonometria

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy

- megismertesse a hallgatókat a az idősoros és panel adatokkal kapcsolatos statisztikai-elemzési eljárásokkal, az egyes ökonometriai modellek illesztésének lépéseivel, főbb elméleteivel, a bemeneti és diagnosztikai követelményekkel,
- támogassa a hallgatókat abban, hogy önálló ökonometriai vizsgálatokat végezzenek a disszertációjukhoz kapcsolódó adatokon, és eredményeiket tudományos stílusban leírják.
- A tanulási folyamat része olyan ökonometriai vizsgálat végzése, melynek során a hallgatók egy szakcikk megírásához szükséges adatbázis elemzését végzik el és ehhez megírják az „elméleti modell”, „adatok és módszertan”, valamint „eredmények” fejezeteket fel.

Témakörök:

1. téma: Árfolyamok, árfolyamrendszerek. Statisztikai tulajdonságok, valószínűségi eloszlások idősorokra és kiugró értékek.

Definiálja az árfolyamrendszereket, kiemeli az idősorok alapvető tulajdonságait, és tárgyalja a kiugró értékek és a szélsőséges adatok azonosítását.

2. téma: Árfolyam-stabilitás (ERS) és az árfolyamok volatilitása: GARCH, GJR-GARCH, TGARCH modellek.

Az árfolyam-stabilitás (ERS) elmélete. Feltételes variancia: GARCH: modellváltozatok, információs kritériumok a modell kiválasztásához, illesztés, az eredmények értelmezése és paraméterek. Szimuláció GARCH modellekkel.

3. téma: Gazdasági ciklusok 1: H-P szűrő, B-N szűrő: GDP és kibocsátási rés elemzése.

Gazdasági ciklusok elmélete. Trend és ciklikus rész. H-P szűrő és B-N szűrő. Gyakorlat a gazdasági ciklusok azonosítására. Exogén sokkok: dummy változók a külső sokkok ábrázolására (IMF, ESM hitelprogramok), gazdaságpolitikai rezsinváltás (IMF éves jelentés az árfolyam-megállapodásokról és az árfolyamkorlátozásokról adatbázis: árfolyamrendszer és monetáris politikai célok), kiugró értékek (USA: NBER recessziók, EU: Európai Bizottság üzleti ciklusóra-adatbázisai)

4. téma: Üzleti ciklusok 2: Markov-kapcsolási modellek a gazdasági fellendülés, válság és lassú növekedésű időszakok kimutatására.

Recessziók, válságmodellek. Markov-kapcsolási modellek: valószínűségi mátrix, rezimek. Hogyan adjunk hozzá további változókat? Feladat.

5. téma: Kamatláb-modellezés és előrejelzés a Taylor-szabállyal: előrejelzés OLS-regresszióval.

A monetáris politika céljai: árfolyam- és inflációs célkövetés. Taylor-szabályváltozatok: tehetetlenségi, előretekintő, nyitott és kis gazdaságok számára. Regressziók általános bemeneti és kimeneti követelményei. Feladat.

6. téma: Árfolyammodellezés és előrejelzés a VAR-moddellel.

Devizaértékelés elméleti modelljei: szuverén kamatkülönbözet és infláció (Nemzetközi Fisher-szabály), jegybanki beavatkozások (nemzetközi tartalékok: deviza- és aranytartalék), anomáliák (biztonságos menekülés, carry trade, piszkos lebegő árfolyam). VAR modell illesztések (rövid és hosszú távú azonosítások, reziduális diagnosztika, késleltetés-hossz kalibráció). VAR előrejelzés.

7. téma: Kamatkülönbözet modellezése: VECM modell, kointegráció (Johansen-teszt).

Kamatkülönbözetek és CDS-felárak, valamint kölcsönhatásuk a nem konvencionális monetáris politikával és eszközvásárlási programokkal. Panel regressziók: FE, RE és dinamikus. Panel VAR és VECM modellek: kointegráció. Lépések egy panel VECM modell becsléséhez. Feladat az euroövezet adatain.

8. téma: Piaci hálózatok, pénzügyi fertőzések és divergenciák a devizapiacokon.

Hálózati hatások: fertőzések és divergencia. Korreláció és variancia. Időváltozós korreláció mérése: DCC-GARCH, kopulák. Hálózatok ábrázolása: minimális feszítőfa-gráfok, hálózati centralitások: előfordulás, közöttség, közelség. Feladat: tőzsdei és devizahálózatok.

9. téma: Változókiválasztás: Bayes-modell átlagolás. Kvantilis regresszió: amikor a dolgok másképp állnak nehéz helyzetben.

Gyakorlati példa: a forint-euró árfolyamot befolyásoló változók kiválasztása.

10. téma: Kezelés és reakció: A különbség a különbségben (DiD) modellek becslése.

Gyakorlati példa: Milyen hatással volt a mennyiségi lazítás 2014-es bevezetése a jegybanki mérlegek szerkezetére?

11. téma: Panelregressziók, gravitációs modellek. Fix és véletlenszerű hatású modellek. Dinamikus panel. Kiválasztási torzítás: Heckman-modell.

Gyakorlati példa: az államadósságot befolyásoló tényezők.

12. téma: Panelvektor-autoregresszió és panel VECM modell. Panel kointegrációs teszt, modellkiválasztás. Egységgyök teszt.

Gyakorlati példa: szuverén prémiumok és országspecifikus CDS-felárak az eurozónában.

13. téma: Hiányzó értékek az idősorokban és kezelésük: listaszerű törlés, várható érték behelyettesítés, regressziós becslés (EM).

Gyakorlati példa: a panelregressziós modellek eredményeinek torzulása hiányzó adatok miatt.

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri és érti az idősorelemzési és panel-adatelemzési kulcsfogalmakat, a kortárs, magasszintű nemzetközi szakfolyóiratokban megjelenő cikkekben megjelenő ökonometriaie eszköztár alkalmazásához és értelmezéséhez szükséges tudás birtokában van.
- tisztán látja az ökonometriaie modellek becslésének lépéseit,
- ismeri a különböző statisztikai eljárásokat, kutatási módszereket és a kapott eredmények interpretációját.

b) képesség

A hallgató képes

- a hibás eredmények felismerésére és a szükséges korrekciós lépések megállapítására,
- valós adatok ökonometriaie vizsgálatára és elemzésére vizsgálatára,
- a szakirodalommal egybevágó vagy annak ellentmondó eredmények felismerésére,
- alkalmazni az ökonometriaie módszereket saját vizsgálatai során,
- tudományos stílusban leírni saját vizsgálati eredményeit.

c) attitűd

A hallgató

- nyitott az ökonometriaie elemzés befogadására, az interdiszciplináris megközelítésre,
- az új modellek megtanulásának képességével, azoknak a hagyományos modellekhez kapcsolódásának felismerésére,
- vizsgálatai során elkötelezett a tudományos etika és a szakmai normák betartása iránt.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes önállóan megtervezni és megvalósítani ökonometriaie vizsgálatokat adott szempontok alapján,
- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért, szakmai fejlődéséért: aktívan és tevékenyen részt vesz a tantermi és tanórán kívüli tanulási folyamatban.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Kiss, Gábor Dávid ; Mészáros, Mercédesz ; Rácz, Tamás (2022): A nemzetközi pénzügyek elmélete és annak ökonometriaie eszköztára. Budapest, Magyarország : Typotex Kiadó , 304 p. ISBN: 9789634931911

Ajánlott:

- Alexander C. 2008: Market Risk Analysis: Practical Financial Econometrics. Wiley, ISBN: 978-0470998014
- Cappeillo, L. – Engle, R. F. – Sheppard, K. (2006): Asymmetric Dynamics in the Correlations of Global Equity and Bond Returns. *Journal of Financial Econometrics*. 4. pp. 537-572.
- Ghysels, E. and M. Marcellino (2018), *Applied Economic Forecasting using Time Series Methods*, Oxford University Press
- Greene, W. H. (2003): *Econometric Analysis*. Prentice Hall, Pearson, New Jersey
- Kiss G. D. (2017): Volatilitás, extrém elmozdulások és tőkepiaci fertőzések. JATEPress, Szeged (elmélet, Matlab script-minták és interpretációk, ingyenes), ISBN: 978 963 315 320 8
- Kiss, G. D., & Alipanah, S. (2024). Sovereign spread divergence owing to inflation and redenomination risk countered by unconventional monetary policy in the Eurozone. *Economic Modelling*, 131, 106613.
- Kiss, G. D., Tanács, G. Z., Lippai-Makra, E., & Rácz, T. A. (2020). Last Resort: European Central Bank's Permanent Engagement in Tackling Foreign Exchange Liquidity Disruptions in the Euro Area Banking System. *Financial and Economic Review*, 19(4), 83-106.
- LaSage, J. P. (1999): *Applied Econometrics using MATLAB – Econometric Toolbox Manual*. University of Toledo <http://www.spatial-econometrics.com/html/sbook.pdf>, ISBN: nincs
- Lütkepohl, H., & Krätzig, M. (Eds.). (2004). *Applied time series econometrics*. Cambridge university press.
- Somosi, S., Kiss, G. D., & Alam, S. M. T. (2024). Examination of carbon dioxide emissions and renewables in Southeast Asian countries based on a panel vector autoregressive model. *Journal of Cleaner Production*, 436, 140174.
- Wooldridge, J. M. (2002): *Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data*. The MIT Press, Cambridge, pp. 563–564.
- Wooldridge, J. M. (2014): *Introduction to Econometrics*. Cengage Learning, Andover, pp. 494–495.
- Wooldridge, Jeffrey M.. 2010. “Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data.” The MIT Press Cambridge, Massachusetts.

A tantárgy neve: Monetáris és fiskális politika

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus céljai

1. A kurzus bevezeti a hallgatókat a főáramú RBC- és újkeynesi DSGE-modellekbe, amelyek az üzleti ciklusokat írják le, különös hangsúlyt fektetve a monetáris politika szerepére.
2. Az órákon áttekintjük a standard makroökonómiai modellek fő építőelemeit, és számítógép segítségével oldjuk meg a modelleket. A hallgatók beadandó feladatokat készítenek, amelyek segítik őket az anyag részletes megértésében.

Témakörök:

1. Bevezetés az üzleti ciklusokba. Matematikai eszközök
2. Fogyasztás és beruházás egyszerű modelljei
3. Az alap új keynesi modell
4. Monetáris politika
5. Árragadósság
6. Fiskális politika

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- megérti az üzleti ciklusok jelenségeit,
- megismerkedik az üzleti ciklusokat leíró alapmodellekkel.

b) képesség

A hallgató

- képes elméleti makroökonómiai modelleket építeni,
- képes levezetni az elsőrendű feltételeket,
- képes numerikusan megoldani a modelleket számítógép segítségével,
- képes összevetni a modelleket az adatokkal, és értékelni a modellek erősségeit és gyengeségeit.

c) attitűd

A hallgató

- érti, és képes kritikusan értékelni az üzleti ciklusok modelljeinek szakirodalmát.
- d) autonómia és felelősség

A hallgató

- erős alapokkal rendelkezik az üzleti ciklusok tanulmányozásához,
- érti, hogyan érdemes gondosan tanulmányozni a monetáris és fiskális politikát.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

- Galí, J. (2015): Monetary Policy, Inflation, and the Business Cycle: An Introduction to the New Keynesian Framework and Its Applications, 2. kiadás, Princeton University Press (vagy az 1. kiadás), 3-6. fejezetek.
- Romer, D. (2018): Advanced Macroeconomics, 5. kiadás, McGraw-Hill, (vagy bármelyik korábbi kiadás), 5., 8-9. és 12-13. fejezetek.

Ajánlott:

- Adda, J. és Cooper, R. W. (2003): Dynamic Economics, MIT Press, 2. és 6-8. fejezetek.

A tantárgy neve: Iparpolitika és innováció

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy a hallgató átfogó áttekintéssel rendelkezzen az ipar- és innovációpolitikákról mint a gazdaságpolitika fontos alkotóelemeiről.

A kurzus különös figyelmet fordít a legújabb fejlemények és az USA és az EU politikájának alakulását befolyásoló tényezők elemzésére.

Témakörök:

1. Az iparpolitikák keretei

Az alapfogalmak megértése

Az elméleti és politikai viták főbb vonalai – elméleti érvek és empirikus bizonyítékok

Az iparpolitikák történelmi típusai a gyakorlatban

Új iparpolitika felé?

Esettanulmány: az iparpolitika paradoxona az Egyesült Államokban

2. Iparpolitika az Európai Unióban

Az EU intézményi felépítése

Kizárólagos, megosztott és támogató kompetenciák a politikákban

Ipar az EU-ban: a jelenlegi helyzet

Geopolitikai kontextus

Európai ipari stratégia

3. Innovációs politikák és gyakorlatok

Az innovációs közgazdaságtan különböző iskoláinak főbb tételei, ezekből az iskolákból származó politikai indoklások, politikai irányítási rendszerek és főbb politikai eszközök

Az innováció mérése: mutatók, eredménytáblák és azok politikai relevanciája

Innovációs politikák és teljesítmény Közép-Kelet-Európában és más EU-országokban

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri az iparpolitika alapvető elméleteit, jelenkori irányzatait,
- ismeri az iparpolitika főbb folyamait az utóbbi évtizedben az Európai Unióban
- ismeri az innovációs politika jelenkori főbb irányzatait, mérési módszereit
- ismeri az EU-s országok, különösen a közép- és kelet-európai országok innovációs teljesítményét.

b) képesség

A hallgató képes

- tájékozódni az iparpolitikai folyamatokban globális és európai szinten,
- értékelné az innovációs politikai folyamatokat és innovációs teljesítményeket,

- felhasználni és továbbfejleszteni a megszerzett ismereteket, ha azok kapcsolódnak a doktori kutatásaihoz.

c) attitűd

A hallgató

- nyitott és érdeklődő a globális és európai gazdasági folyamatok megértése iránt,
- kutatásaiban nyitott az innovációs aspektusok iránt,
- vizsgálatait során elkötelezett a tudományos etika és a szakmai normák betartása iránt.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes önállóan megtervezni és megvalósítani tudományos vizsgálatait adott szempontok alapján,
- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért, szakmai fejlődéséért: tevékenyen részt vesz a tantermi és tanórán kívüli tanulási folyamatban.

3. Kötelező irodalom

- Aiginger, K. (2007): Industrial Policy: A Dying Breed or a Re-emerging Phoenix. *Journal of Industry, Competition, and Trade*, 7(3), 297–323.
- Rodrik, D. (2008): Industrial Policy: Don't Ask Why, Ask How, *Middle East Development Journal*, Demo Issue 1–29.
- Block, F. (2008): Swimming against the Current: The Rise of a Hidden Developmental State in the United States, *Politics & Society*, 36(2), 169–206.
- Jean-Christophe Defraigne, Edoardo Traversa, Jan Wouters and Dimitri Zurstrassen: Introduction to EU Industrial Policy in the Multipolar Economy: past lessons, current challenges and future scenarios In: *EU Industrial Policy in the Multipolar Economy* Edited by Jean-Christophe Defraigne , Jan Wouters , Edoardo Traversa , and Dimitri Zurstrassen. Edward Elgar 2022.
- Dosi, G., Nelson, R.R. (2010): Technical change and industrial dynamics as evolutionary processes, in: Hall, B.H., Rosenberg, N. (eds): *Handbook of the economics of innovation*, Amsterdam: North-Holland, 51–127.
- Lundvall, B.-Å., Borrás, S. (2005): Science, Technology, and Innovation Policy, in: Fagerberg, J., Mowery, D.C., Nelson, R.R. (eds): *The Oxford Handbook of Innovation*, Oxford: OUP, 599–631.
- Smith, K. (2005): Measuring Innovation, in: Fagerberg, J., Mowery, D.C., Nelson, R.R. (eds): *The Oxford Handbook of Innovation*, Oxford: OUP, 148–177.

A tantárgy neve: Gazdaságpolitikai paradigmák

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy a hallgatók

- A kuhn-i paradigmafogalom keretében értelmezzék az elmélettörténetből ismert három nagy elméletet.
- Ismereteket szerezzenek arról, hogy miként alkalmazhatók az elméleti paradigmák a gazdaságpolitikai gyakorlatban.
- Megértsék, hogy hogyan zajlottak a 19-20 században a nagy paradigmaváltások.
- Szakirodalmi feldolgozás alapján megvitassák, hogyan hatott a 2008-as és a 2020-as válság egy új paradigmaváltás esélyeire a nemzetközi szinten és Magyarországon.

Témakörök:

- A tudományos paradigma fogalma és alkalmazása a gazdaságelméletre és a gazdaságpolitikára
- A három nagy elmélet (Adam Smith klasszikus teóriája, a Keynesi forradalom és a monetarista „ellenforradalom”) és a gazdaságpolitikai fordulatok
- A korábbi paradigmaváltások jellegzetességei és egy újabb váltás esélyei 2008, valamint 2020 után
- Új elméletek, amelyek új paradigma alapját jelenthetik
- A magyar gazdaságpolitika elmúlt 15 évének értelmezése a paradigma elmélet keretében

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- megismeri a tudományos és gazdaságpolitikai paradigma alapfogalmait,
- tisztában van a paradigmaváltási folyamatok gazdasági és társadalmi okaival,
- ismeri a paradigmák jövőbeli változásainak lehetséges irányait és módszereit.

b) képesség

A hallgató

- alapvető jegyek alapján képes megkülönböztetni egymástól a nagy közgazdasági paradigmákat
- felismeri azokat az okokat, amelyek egyes paradigmák változásához vezetnek
- le tudja írni a paradigmaváltások folyamatát
- a kurzuson szerzett ismeretei alapján képes az új elméletek megítélésére abból a szempontból, hogy azok lehetnek-e egy új paradigma alapjai vagy fontos elemei
- mérlegelni tudja azt a kérdést, hogy volt-e az elmúlt évtizedben paradigmaváltás a magyar gazdaságpolitikában, és milyen sajátosságok jellemzik az átalakulást.

c) attitűd

A hallgató

- nyitott a különböző paradigmák megismerésére és elemzésére,

- törekszik arra, hogy az egyes paradigmákat értékmentesen elemezze, megértse azok tér- és időbeli kontextusát,
- alkalmazható tudásra tegyen szert az elméleti és gazdaságpolitikai paradigmákkal kapcsolatban,
- kész arra, hogy a paradigmák feldolgozása során szerzett szaktudományos és módszertani ismereteket beépítse saját kutatásaiba.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- önállóan feldolgozza a kötelező és ajánlott irodalmat,
- prezentációt készít egy új elméleti irányzatról, és annak paradigmatis esélyeit megvitatja kollégáival
- fejleszti kritikai gondolkodását a szövegek elemzése során.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Kuhn, T. (1962/2002): A tudományos forradalmak szerkezete, Osiris, Bp. főként: II. fejezet (24-35.), IV. és V. fejezet (47-62.), IX. fejezet (100-118.), XIII. fejezet (165-178.)

Hall, P. (1993): Policy Paradigms, Social Learning, and the State: The Case of Economic Policymaking in Britain, Comparative Politics, Vol. 25, No. 3. (275-296.

Smith, A. (1776/2005): An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations, IV. könyv 2. fejezet (361-377)

Keynes, J. M. (1936/1965): A foglalkoztatás, a kamat és a pénz általános elmélete, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp. Végkövetkeztetések a társadalomfilozófiáról (396-408)

Friedman, M. (1962/1996): [Friedman](#), M. (1962/2002): Capitalism and Freedom, University of Chicago Press 2. fejezet

Oliver, M. J. – Pemberton, H. (2004): Learning and Change in Twentieth-Century British Economic Policy, Governance, Vol. 17, No. 3. (361-377.)

Colander, D. – Holt, R. – Rosser, B. (2004): The Changing Face of Mainstream Economics, [Review of Political Economy](#), Vol. 16, No. 4. (485-499.)

OECD (2020): Beyond Growth. Towards a New Economic Approach, OECD Publishing,

Bregman, R. (2019): The neoliberal era is ending. What comes next?

Ajánlott:

Medema, S. G. (2008): Adam Smith and the Chicago School, In: Ross Emmett, ed., The Elgar Companion to the Chicago School, Edward Elgar Publishing

Krugman, P. (2007a): Who Was Milton Friedman? 15. Febr.

Csaba László: Európai közgazdaságtan (2014), Akadémiai Kiadó Bp. (53-106.)

Jacobs, M.-Laybourn-Langton, L. (2018): Paradigm Shifts in Economic Theory and Policy, *Intereconomics*, Vol. 53. No. 3 (113–118.)

Jacobs, M.-Mazzucato, M. (eds.) (2016): *Rethinking Capitalism. Economics and Policy for Sustainable and Inclusive Growth*, Wiley Publ. 1. fejezet (1-27.)

Körösényi András (2017): Weber és az Orbán-rezsim: plebiszciter vezérdemokrácia Magyarországon, *Politikatudományi Szemle* Vol. XXVI. 4. sz. (7–28.)

Mihályi Péter (2016): Diszkriminatív, piac- és versenyellenes állami gazdaságpolitika Magyarországon, 2010–2015, MTA KRTK KTI Műhelytanulmányok MT-DP – 2016/7.

A tantárgy neve: Viselkedési közgazdaságtan

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus a tág értelemben vett „viselkedési közgazdaságtan” vagy „közgazdaságtan és pszichológia” területén történt legújabb fejleményekkel foglalkozik. A tárgy célja, hogy beemeljük a közgazdasági, valamint az üzleti elemzés és döntés- előkészítés látóterébe az emberi indulatokat, érzelmeket és az azokra épülő motivációkat. Az a törekvésünk, hogy közelebb hozzuk a pusztán önérték felismerésére építő közgazdasági modelleket a valóságos gazdasági, üzleti szituációkhoz.

Témakörök:

- magatartás, racionalitás, korlátozott racionalitás,
- függő magatartás, csoporthoz tartozás,
- konvenciók, szokások és normák
- érzelmek, jóindulat és rosszindulat,
- altruizmus és kockázatmentesség,
- lojalitás, ellenszegülés és lázadás,
- hiúság, bizalom és tisztesség vs. csalás, és korrupció
- erő és alkudozás, zsarolás, hatalom – agresszív és bűnöző gazdasági magatartásformák

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- megismeri a viselkedésgazdaságtani összefüggéseket, amelyekkel gazdagítható a hagyományos közgazdasági szemlélet és ismeretük által javítható a szakmai elemzések és döntések színvonala
- érti az angol és magyar szakszövegeket és tudja azokat értelmezni.

b) képesség

A hallgató képes

- felismerni, hogy a kutatásaiban hol hasznosíthatja a viselkedési közgazdaságtan eredményeit, képes azonosítani a viselkedési közgazdaságtan segítségével elemezhető kérdéseket,
- elsajátítani a nemzetközi szakfolyóiratokban használandó szakkifejezéseket,
- tudományos stílusban előadni szakmai álláspontját és bírálni mások előadását.

c) attitűd

A hallgató

- jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása,
- vizsgálataiban során elkötelezett a tudományos etika és a szakmai normák betartása iránt.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes önállóan megtervezni és megvalósítani tudományos vizsgálatait adott szempontok alapján,
- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért, szakmai fejlődéséért: tevékenyen részt vesz a tantermi és tanórán kívüli tanulási folyamatban.

3. Kötelező irodalom

Mullainathan, Sendhill, Thaler, Richard H. "Behavioral Economics" Working Paper 7948, National Bureau of Economic Research, Cambridge, MA, USA, <http://www.nber.org/papers/w7948>

Kahneman, D, Tversky, A. - (1982) The Psychology of Preferences. Scientific American, 246, Jan., pp. 160-173.

Simon, H. A. [1993]: Altruism and Economics. The American Economic Review, Papers and Proceedings of the AEA, Vol. 83, No. 2, May, pp. 156–161.

Hirschman, Albert: Exit, Voice and Loyalty, Harvard (1970) pp. 1-126

Akerlof, G. A. [1970]: The Market for "Lemons": Quality Uncertainty and the Market Mechanism. Quarterly Journal of Economics, Vol. LXXXIV, No. 3, August, pp. 488– 500.

Ajánlott irodalom

Sen, A. "Rational Fools: A Critique of the Behavioral Foundations of Economic Theory," 4. Choice, Welfare and Measurement. Cambridge, Mass.: MIT Press, 1982.

Rick, Scott and Loewenstein, George F. (2007): The Role of Emotion in Economic Behavior (January 3, 2007). Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=954862> Berezin, M.: Emotions and the economy: Center for the Study of Economy and Society Working Paper Series #12, Cornell University Department of Sociology, 2003.

Zizzo, D. J. [2007]: The Cognitive and Behavioral Economics of Envy. Prepared for Richard H. Smith (ed.), „Envy: Theory and Practice”, Oxford University Press

Sandler, T. – Tschirhart J. T. [1980]: The Economic Theory of Clubs: An Evaluative Survey. Journal of Economic Literature, pp. 1481–1521.

Schelling, Thomas: Micromotives and Macrobehavior. (1978), Vol. 1, 2, 7 – 6 Camerer, Colin: Progress in Behavioral Game Theory," Journal of Economic Perspectives 11, Fall 1997, 167-188.

Sewell, Martin: Behavioural Finance University of Cambridge, February 2007
Graham, Carol [2005]: The Economics of Happiness. Insights on globalization from a novel approach. World Economics. Volume 6, Number 3, pages 41 – 55.

Gambetta, Diego: (2000) 'Mafia: The Price of Distrust', in Gambetta, Diego (ed.) Trust: Making and Breaking Cooperative Relations, electronic edition, Department of Sociology, University of Oxford, chapter 10, pp. 158-175.

A tantárgy neve: Fogyasztáselmélet

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy

A kurzus célja a hallgatókkal megismertetni a fogyasztáselmélet teoretikus összefüggéseit, és áttekinteni a fogyasztói magatartás napjainkban meghatározó kutatási eredményeit. Ezen elméleti alapokon állva a hallgatóknak önállóan (kiadott háttéranyag alapján) kell feldolgozniuk és azt követően előadniuk a terület meghatározó folyóiratában megjelent (Journal of Consumer Research) legfrissebb kutatási eredményeket. Ezzel a cél a fogyasztói magatartáskutatás sokrétű jellemzőinek megismerése, és az önálló elemzőképesség fejlesztése. Emellett a hallgatók egymás előadását is véleményezik, így a félév minden előadásának szerves részei.

Témakörök:

1. A fogyasztás kategóriái, a szimbolikus fogyasztás jellemzői - oktatói előadás
2. A társadalmi státusz, mint a fogyasztást meghatározó tényező - oktatói előadás
3. Az életstílus és a fogyasztás összefüggései és mérési lehetőségei - oktatói előadás
4. A közösségek és fogyasztói törzsek hatása az egyén döntésére - oktatói előadás
5. A személyiség és énkép befolyása a vásárlásra - oktatói előadás
6. A mesterséges intelligencia hatása a fogyasztói magatartás kutatására – hallgatói előadások mentén feldolgozva

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri és érti a fogyasztás különböző kategóriáit, képes elhatárolni a funkcionális fogyasztást a szimbolikus fogyasztástól,
- ismeri a fogyasztásra ható tényezőket (különösen a társadalmi státusz, életstílus, közösség és énkép fogalmakat) és képes beazonosítani azok hatását a fogyasztói döntésre,
- ismeri a fogyasztói döntésre ható tényezők kutatásának és mérésének módszertanát,
- tudatában van annak, hogy a mesterséges intelligencia megváltoztatja a fogyasztói magatartás mérésének lehetőségeit, és képes beazonosítani e változás irányait.

b) képesség

A hallgató képes

- a fogyasztói döntésre ható tényezők beazonosítására,
- felismerni a marketing megoldásokban megjelenő fogyasztói döntés befolyására vonatkozó törekvéseket, megoldásokat,
- értelmezni státusz- és életstílus alapú szegmentációs kutatásokat,
- feldolgozni és szintetizálni aktuális fogyasztáselméleti nemzetközi szakcikket,
- tudományos stílusban előadni szakmai álláspontját és bírálni mások előadását.

c) attitűd

A hallgató

- nyitott a fogyasztói döntés mögöttes mozgatórugóinak megértésére,
- törekszik aktuális ismereteket elsajátítani a fogyasztói magatartás vizsgálatának terén,
- vizsgálataiban során elkötelezett a tudományos etika és a szakmai normák betartása iránt.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes önállóan feldolgozni és előadni nemzetközi szakcikkeket,
- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért, szakmai fejlődéséért: aktívan és tevékenyen részt vesz a tantermi és tanórán kívüli tanulási folyamatban.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Törőcsik M., Szűcs K. (2021): *Fogyasztói magatartás - Mintázatok, trendek, alkalmazkodás*, Akadémiai kiadó: Budapest

Ajánlott:

Bernd Schmitt, GenAI and Consumer Research: Are We the Last Generation of Human Consumer Researchers?, *Journal of Consumer Research*, Volume 52, Issue 1, June 2025, Pages 1–3, <https://doi.org/10.1093/jcr/ucaf015>

Ming-Hui Huang, Roland T Rust, The GenAI Future of Consumer Research, *Journal of Consumer Research*, Volume 52, Issue 1, June 2025, Pages 4–17, <https://doi.org/10.1093/jcr/ucaf013>

Julian De Freitas, Gideon Nave, Stefano Puntoni, Ideation with Generative AI—in Consumer Research and Beyond, *Journal of Consumer Research*, Volume 52, Issue 1, June 2025, Pages 18–31, <https://doi.org/10.1093/jcr/ucaf012>

Amber M Epp, Ashlee Humphreys, Collaborating with Generative AI in Consumer Culture Research, *Journal of Consumer Research*, Volume 52, Issue 1, June 2025, Pages 32–48, <https://doi.org/10.1093/jcr/ucaf014>

Ruvio A., Belk R. (ed) (2025): *The Routledge Handbook of Identity and Consumption*, Routledge: London

A tantárgy neve: Szolgáltatásmenedzsment

Óraszám (heti): 1 óra

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak a szolgáltatások menedzsmentjének elméleti alapjairól és tudományos alkalmazásairól. A hallgatók megismerkednek:

- a szolgáltatások gazdasági és társadalmi szerepével,
- a szolgáltatásmenedzsment fő folyamataival és modelljeivel,
- a szolgáltatásminőség, ügyfél-elégedettség és fogyasztói tapasztalat kezelésével,
- az innováció, digitalizáció, és fenntarthatóság kihívásaival a szolgáltatási szektorban.

A kurzus célja továbbá, hogy támogassa a hallgatókat abban, hogy önálló vizsgálatokat végezzenek a szolgáltatásmenedzsment területén, és eredményeiket tudományos stílusban leírják.

A tanulási folyamat része olyan szolgáltatásmenedzsment vizsgálat végzése, melynek során a hallgatók a saját doktori témájukat szolgáltatásmenedzsment szemszögből vizsgálják meg.

Témakörök:

1. A szolgáltatás fogalma, típusai, szerepe a gazdaságban, szolgáltatások 7P modellje
2. Szolgáltatásmenedzsment fő folyamatai és modellek
3. Szolgáltatásminőség, minőségmenedzsment és az ügyfél-elégedettség mérése
4. Márkamenedzsment
5. Kapacitásmenedzsment
6. Frontvonalmenedzsment
7. Aktív ügyfélpolitika, ügyfélélmény, ügyfélkapcsolat-kezelés
8. Panasszituáció menedzsment
9. Dolgozói elégedettség
10. Folyamatmenedzsment
11. Tárgyasítás
12. Belső marketing

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri és érti a szolgáltatások fogalmát, a szolgáltatások menedzselésével kapcsolatos elméleti irányzatokat, főbb modelleket és folyamatokat,
- tisztán látja a szolgáltatások menedzsmentjének lépéseit,
- el tudja helyezni a szolgáltatásmenedzsmentet a tudományok rendszerében,
- ismeri a különböző szolgáltatásmenedzsment irányzatokat, kutatási és mérési módszereket.

b) képesség

A hallgató képes

- a szolgáltatásokkal kapcsolatos fogalmak tisztázására,
- elemezni és értékelni szolgáltató szervezetek tevékenységét,
- gyakorlatban alkalmazni a szolgáltatásminőség és ügyfél-elégedettség mérési eszközeit,
- önállóan javaslatot tenni a szolgáltatási folyamatok fejlesztésére és innovációjára,
- tudományos stílusban leírni saját vizsgálati eredményeit.

c) attitűd

A hallgató

- nyitott a különböző szolgáltatásmenedzsment irányzatainak befogadására, az interdiszciplináris megközelítésre,
- nyitott a szolgáltatáson belüli innovációkra és fejlesztési lehetőségekre,
- törekszik a szolgáltatások más tudományterületekkel való összekapcsolására,
- vizsgálatait során elkötelezett a tudományos etika és a szakmai normák betartása iránt.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes önállóan megtervezni és megvalósítani szolgáltatásmenedzsment vizsgálatokat adott szempontok alapján,
- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért, szakmai fejlődéséért: aktívan és tevékenyen részt vesz a tantermi és tanórán kívüli tanulási folyamatban.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Grönroos, Christian (2011): Service Management and Marketing. Wiley.

Lovelock, Christopher – Wirtz, Jochen (2016): Services Marketing: People, Technology, Strategy. Pearson.

Payne, Adrian (1993): The Essence of Service Marketing. Prentice Hall.

Parasuraman, A. – Zeithaml, V.A. – Berry, L.L. (1985): A Conceptual Model of Service Quality and Its Implications for Future Research. Journal of Marketing.

Ajánlott:

Fitzsimmons, James A. – Fitzsimmons, Mona J. (2013): Service Management: Operations, Strategy, and Information Technology. McGraw-Hill.

Veres, Z. (2021). A szolgáltatásmarketing alapkönyve, Akadémiai Kiadó, Budapest.

A tantárgy neve: Kvantitatív döntési modellek

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, a statisztikai jártasság fejlesztése, döntési modellek, többváltozós statisztikai eljárások üzleti problémákon való alkalmazása.

Konkrét probléma esetén:

- Felismerni a statisztika alkalmazhatóságát
- Tudni, milyen többváltozós statisztikai módszer használható, illetve ennek hol lehet utána nézni
- A kapott eredmények helyes értelmezése, felhasználása

Témakörök:

- Döntési modellek
- Döntési fák
- Logisztikus regresszió
- Conjoint elemzés
- Neurális hálózatok
- ROC görbék
- Korespondenciaelemzés
- Többdimenziós skálázás

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) Tudás:

- A döntési modellek (pl. Bayes-féle döntési szabályok, többcélú döntési modellek) elméleti hátterének és alkalmazási területeinek mélyreható ismerete.
- A döntési fák felépítésének, értékelésének és elemzésének módszertanának ismerete.
- A logisztikus regresszió elméleti alapjainak és gyakorlati alkalmazásának elsajátítása a bináris választások modellezésére.
- A conjoint elemzés alapelveinek, módszertanának és alkalmazási területeinek (pl. termékfejlesztés, marketing) ismerete.
- A neurális hálózatok működési elvének, felépítésének és alkalmazási lehetőségeinek (pl. előrejelzés, osztályozás) megértése.
- A ROC görbék (Receiver Operating Characteristic) felépítésének, értelmezésének és alkalmazásának ismerete a modellek teljesítményének értékelésére.
- A korespondenciaelemzés elméleti alapjainak és alkalmazási területeinek (pl. piaci szegmentáció, márkaelemzés) elsajátítása.
- A többdimenziós skálázás (MDS) elméleti alapjainak, módszertanának és alkalmazási területeinek (pl. észlelési térképek készítése) ismerete.
- A modellek közötti kapcsolatok, hasonlóságok és különbségek megértése (pl. a logisztikus regresszió és a neurális hálózatok közötti kapcsolat).
- A modellek alkalmazásának korlátainak és feltételeinek ismerete.

b) Készség:

- Döntési modellek gyakorlati alkalmazása valós adatokon segítségével.
- Döntési fák készítése és elemzése döntéstámogató rendszerekben.
- Logisztikus regressziós modellek fejlesztése és értékelése.
- Conjoint elemzés tervezése és végrehajtása piaci kutatási projektekben.
- Neurális hálózatok implementálása és tanítása különböző adattípusokon.
- ROC görbék rajzolása és értelmezése a modellek teljesítményének vizualizálására.
- Korespondenciaelemzés végrehajtása és eredményeinek értelmezése.
- Többdimenziós skálázás alkalmazása adatok térbeli reprezentációjára.
- A különböző modellek eredményeinek összehasonlítása és értékelése.
- A modellek alkalmazásához szükséges szoftverek (SPSS) hatékony használata.

c) Attitűd:

- Nyitottság a különböző döntési modellek és módszerek alkalmazására.
- Kritikus szemlélet a modellek eredményeinek értelmezésében.
- A modellek etikus és felelős alkalmazása iránti elkötelezettség.
- A modellek alkalmazásának korlátainak és feltételeinek tudatosítása.
- Az adatvezérelt döntéshozatal fontosságának felismerése.
- A modellek alkalmazásának eredményeinek transzparens kommunikálása.
- A modellek alkalmazásának társadalmi és etikai hatásainak figyelembe vétele.
- A modellek alkalmazásának kreatív és innovatív megközelítése.

d) Autonómia és felelősség:

- Önállóan képes legyen döntési modellek kiválasztására és alkalmazására adott problémák megoldására.
- Felelősséggel képes legyen a modellek eredményeinek értelmezésére és bemutatására.
- Képes legyen szakmai döntések meghozatalára a modellek eredményei alapján.
- Önállóan képes legyen a modellek alkalmazásának korlátainak és feltételeinek azonosítására.
- Felelősséggel képes legyen a modellek alkalmazásával kapcsolatos etikai normák betartására.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Kiadott segédanyagok

Kovács Péter – Petres Tibor – Tóth László: Válogatott fejezetek statisztikából, Többváltozós statisztikai módszerek, JATEPress, 2006.

A tantárgy neve: Menedzsment

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 6

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy doktoranduszok kiindulópontokat azonosítsanak, egyben alapvető összefüggéseket tanulmányozzanak:

- a szervezetek működésének megközelítései, vizsgálati vetületei, a szervezetek működését leíró alapvető irányzatok,
- a szervezetek működésében részt vevő egyének viselkedése, viselkedésének megváltozása,
- a szervezetekben résztvevő csoportok interakciója, az egyének csoportos viselkedésformája,
- valamint a menedzsment szervezeti működést befolyásoló alapvető kérdései során.

A tanulási folyamat része szakirodalmi kiindulópontok tanulmányozása, a meglévő tapasztalatok szakmai feldolgozása. A kurzus alapvető célja megteremteni a doktoranduszok tudáskészletét menedzsment jellegű problémák tanulmányozásának megkezdésére, értelmezési keret megválasztására.

Témakörök:

- (1) Szervezetelméletek tanulmányozása, feldolgozása
- (2) Egyének viselkedését leíró megközelítések tanulmányozása, sensemaking koncepciójának tanulmányozása, egyének tanulmányozásának értelmezése
- (3) Leadership elméletek tanulmányozása
- (4) Menedzsment területek tanulmányozása: munkaszervezés, folyamatszervezés, szervezeti struktúrák, teljesítménymenedzsment, stratégiai menedzsment

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- átfogóan érti a menedzsment által tanulmányozott problémák jellegét, vizsgálati fókuszait,
- ismeri a menedzsment főbb megközelítési szintjeit és kereteit,
- átlátja az egyén, a csoport és a szervezet vizsgálati területeit,
- felismeri a menedzsment területen kezdeményezett vizsgálatok főbb kiindulópontjait, értelmezi eredményeik felhasználhatóságát.

b) képesség

A hallgató képes

- azonosítani egy szervezeti probléma menedzsment vizsgálati megközelítésmódját,
- meghatározni, hogy honnan és hogyan gyűjtsön tapasztalatot és további ismeret a menedzsment jellegű problémák feldolgozása, mélyebb vizsgálata érdekében
- koncepcióját egy-egy irányzat, megközelítés keretében elhelyezni, a hozzá való viszonyát értelmezni

c) attitűd

A hallgató

- összetett módon szemléli a gazdálkodó szervezetek irányítását érintő problémákat,

- belátja az egyén, a csoport és a szervezet interaktivitásának szerepét, kezeli annak dinamikáját,
- a társadalmi rendszerek részeként, nem pedig autonóm entitásokként közelít a gazdálkodó szervezetekhez.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- önállóan értelmezi a menedzsment jellegű vizsgálatok eredményeit és következtetéseit,
- megérti és tudatosan kezeli a szerveztirányítási problémák megfogalmazását és vizsgálatát kutatói munkája során.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Alfred Kieser (1995): *Szervezetelméletek*. Aula, Budapest

Ajánlott:

Ann Langley, Haridimos Tsoukas (2016): *The SAGE Handbook of Process Organization Studies*, SAGE Publications Ltd

Anthony, R. N. – Govindarajan, V. (2009): *Menedzsment-Kontroll-Rendszerek*. Panem Könyvkiadó, Budapest.

Bakacsi, Gyula (2019) *A karizmatikus és a neokarizmatikus leadership összehasonlítása*. Vezetéstudomány - Budapest Management Review, 50 (3). pp. 50-61. DOI <https://doi.org/10.14267/VEZTUD.2019.03.05>

Henry Mintzberg, Bruce Ahlstrand, Joseph Lampel (ford. Kállai Tibor) (2005): *Stratégiai Szafari: Útbaigazítás a stratégiai menedzsmentben*. HVG Rt., Budapest.

Kaplan, R. S. – Norton, D. P. (2005): *Stratégiai Térképek. Hogyan alakulnak át az immateriális javak pénzügyi eredménnyé?* Panem Kiadó, Budapest.

Kaplan, R.S. – Norton, D.P. (2002): *A Stratégia-Központú Szervezet. Hogyan lesznek sikeresek a Balanced Scorecard vállalatok az új üzleti környezetben?* Panem Kiadó, Budapest.

Karl E. Weick (1995): *Sensemaking in organizations*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications

Klein Sándor (2018): *Munkapszichológia - A 21. században*. Edge 2000 KFT. Budapest

Klein Sándor (2021): *Vezetés és szervezetszichológia*. Edge 2000 KFT. Budapest

Michael C. Jensen (2007) *Tulajdonosok és menedzserek. A vállalatirányítás természete*. Alinea Kiadó – Rajk László Szakkollégium, Budapest

Neely, A. – Adams, C. – Kennerley, M.: *Teljesítményprizma. Az üzleti siker mérése és menedzselése*. Alinea Kiadó, Budapest, 2004.

Course name: Territorial Analysis Methods**Number of classes (per week): 1****Credits: 3****Type: lecture****Form of exam: colloquium****1. Description (goals and topics)**

Territorial analysis methods are essential in broadening the scope and sophistication of scholarly research. This course is designed to equip PhD students with advanced statistical tools and insights necessary for integrating spatial dimensions into their studies. By focusing on advanced territorial analysis techniques, students will gain the ability to enhance their research projects, making them more comprehensive and insightful. The curriculum encourages students to explore and correct inaccuracies in spatial data, conduct detailed territorial assessments, and interpret complex datasets effectively. By embedding these skills into their research repertoire, students will be able to produce richer, more nuanced scholarly work.

Topics

- Scientific and methodological foundations of territorial analysis
- Data types and statistical challenges, including MAUP and ecological fallacies
- Tools for regional analysis (maps, graphs, diagrams)
- Shift-share analysis of regional economic change
- Measuring territorial inequality (indicators and approaches)
- Analysis of relationships in territorial data across different measurement levels
- Advanced techniques in spatial analysis (multi-variable regression, spatial parameters)

2. Learning outcomes to be achieved in the course (core competencies to be acquired)**a) Knowledge**

The student

- understands the scientific and methodological foundations of territorial analysis,
- is familiar with key statistical challenges such as MAUP and ecological fallacies,
- knows the main methods and tools of regional data analysis,
- recognizes the role of advanced statistical and spatial techniques in applied research.

b) Skills

The student

- analyses and interpret territorial datasets using statistical and spatial methods,
- applies tools such as shift-share analysis and inequality indicators to real-world cases,
- evaluates and corrects inaccuracies in territorial data,
- integrates multi-variable regression and spatial parameters into research design.

c) Attitudes

The student

- demonstrates openness to interdisciplinary applications of spatial analysis,
- engages critically with data quality issues and methodological challenges,
- shows commitment to the integration of advanced analytical tools into their own research.

d) Autonomy and Responsibility

The student

- independently conducts territorial analyses related to their own research topics,
- takes responsibility for methodological accuracy and clarity in their analyses,
- provides constructive feedback during class discussions and presentations,
- demonstrates autonomy in selecting appropriate territorial analysis tools for their projects.

3. Compulsory / Recommended Readings

There is no single compulsory textbook. Students are expected to rely on lecture materials and readings recommended during the course, supplemented with literature relevant to their own research.

A tantárgy neve: Tudománymenedzsment

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 3

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy

- a felsőoktatási intézmények gyökereivel, történeti jellegzetességeivel, főbb irányítási modelljeivel, és azok átalakulásával,
- a felsőoktatási intézmények főbb nemzetközi és hazai kihívásaival, a felsőoktatáspolitikai hazai válaszaival, a felsőoktatáspolitikai és az intézményirányítás interaktív jellegével,
- a harmadik misszió szerepével a felsőoktatási intézményrendszer, és a felsőoktatási intézmények életében, az egyetemi vállalati kapcsolatok lényegével, szubsztanciájával és megjelenésével, az egyetemi-vállalati együttműködések menedzselésének formáival (kapcsolati, portfólió és hálózati aspektusokból).
- egyetemi-vállalati együttműködések teljesítményének, minőségének, a kapcsolati képesség jellegzetességeivel.

A tanulási folyamat része esetek tanulmányozása, a meglévő tapasztalatok szakmai feldolgozása. A kurzus alapvető célja a doktoranduszok felkészítése egyetemi körülmények között történő munkavégzésre, az egyetemi szervezet sajátosságainak megértésére, irányítási jellegzetességeinek felismerésére.

Témakörök:

- (5) Egyetem ma – stratégiai nézőpont a felsőoktatás-menedzsmentben
- (6) Az egyetemi-vállalati együttműködések természetének értelmezése
- (7) Egyetemi-vállalati együttműködések értékének értelmezése
- (8) Kapcsolati stratégia, együttműködés-kezelési eszközök értelmezése
- (9) Kapcsolati kontrolling egyetemi-vállalati relációban

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri és felismeri a felsőoktatási intézmények alapvető irányítási modelljeit,
- érti a felsőoktatási intézmények fejlődését befolyásoló alapvető tendenciákat,
- átlátja a felsőoktatási intézmények harmadik missziójának főbb fogalmi és gyakorlati összetevőit, átlátja azok szerepét az intézményi működésben,
- ismeri az egyetemi kapcsolatmenedzsment főbb eszközeit, felismeri a kutató és az egyetemi egység szerepét e folyamatokban.

b) képesség

A hallgató képes

- elhelyezni saját és szervezeti egységének teljesítményét az intézmény egészének teljesítményében,
- munkájához hozzárendelni a szükséges hálózatot, tervezni e hálózat kialakításának módját és eszközeit,
- egyetemi kapcsolatok menedzselésében kritikus jelenségek felismerésére és menedzselésére,

c) attitűd

A hallgató

- nyitottan szemléli az egyetemi vezetés erőfeszítéseit az intézmény teljesítményének fokozására, képes szervezeti egység szinten azt adaptálni, fejlesztően kezelni,
- tudományos és oktatási teljesítményét hálózati szemlélettel ítéli meg, illetőleg a nyílt rendszerek sajátosságainak megfelelően közelít fejlesztésükhöz,
- a tudományos és oktatási munkában az értékteremtést komplex módon, a társadalmi hálózatok tükrében szemléli.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- felelősséget érez az általa végzett értékteremtő munka becsatornázásáért a tudományos, gazdasági és egyéb társadalmi hálózatokba,
- megérti és tudatosan kezeli a kutató szerepét, a kutatói felelősséget az egyetemi kapcsolatokban való közreműködés, az aktivitások megvalósítása során.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Kováts Gergely (szerk.) (2024): *Felsőoktatás-menedzsment kézikönyv*. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest

Ajánlott:

Bajmócy, Z. (2011): *Bevezetés a helyi gazdaságfejlesztésbe*. JATEPress, Szeged.

Baraldi, E., Forsberg, P., Severinsson, K. (2013): Crafting University-Industry Interactions: A typology and empirical illustrations from Uppsala University, Sweden. In: Challenges and Solutions for Fostering Entrepreneurial Universities and Collaborative Innovation (ed.), *University-Industry Interaction: Challenges and Solutions for Fostering Entrepreneurial Universities and Collaborative Innovation* pp. 157-193

Benneworth, P., Čulum, B., Farnell, T., Kaiser, F., Seeber, M., Šćukanec, N., Vossensteyn, H., Westerheijden, D. (2018): *Mapping and Critical Synthesis of Current State-of-the-Art on Community Engagement in Higher Education*. Zagreb: Institute for the Development of Education

Blakeslee, W. D. (2012): Licensing, partnering, strategic alliances and university relationships. *Journal of Commercial Biotechnology* 18:68–71. doi: 10.5912/jcb.500

Cassiman, B., Di Guardo, M. C., Valentini, G. (2010): Organizing links with science: Cooperate or contract? A project-level analysis. *Research Policy*, Vol. 39. pp. 882 - 892

Compagnucci, L., Spigarelli, F. (2020) The Third Mission of the university: A systematic literature review on potentials and constraints. *Technological Forecasting and Social Change*, Vol. 161., 120284. doi.org/10.1016/j.techfore.2020.120284

Corsaro, D., Snehota, I. (2012): Perceptions of Change in Business Relationships and Networks. *Industrial Marketing Management* 41 pp. 270–286. doi:10.1016/j.indmarman.2012.01.002

Håkansson, H., Snehota, I. (1995): *Developing relationships in business networks*. International Thomson Business Press, London

Hrubos, I. (2012b): Kíméletlen verseny – bővülő missziók a felsőoktatásban. *Educatio* 2 pp. 223-232

Hrubos, I. (2024). Új megközelítések a felsőoktatási tanulásban és tanításban. *Educatio*, 33(2), 118-128. <https://doi.org/10.1556/2063.33.2024.2.2>

- Hrubos, I. (szerk.) (2012a): *Elefántcsonttoronyból Világítótorny. A felsőoktatási intézmények misszióinak bővülése, átalakulása*. AULA Kiadó KFT. Budapest
- Inzelt, A. (2018): A felsőoktatás harmadik missziója. *Valóság* 2018. május pp. 93 – 99
- Kliewe, T (2015): *Value Creation in University-Industry Relationships. A view on stakeholder and relationship value from the perspective of academics in England*. Ph.D. thesis, University of Coventry
- Kotosz, B., Lukovics, M., Zuti, B., Molnár, G. (2016): *University Functions and Local Economic Effects: Methodological Problems and Possible Solutions*. Munich Personal RePEc Archive. <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/78797/>
- Kováts, G. (2017). Intézeti esettanulmány az Aalto Egyetemről. Kézirat.
- Nagy, G., Rajcsányi-Molnár, M. (2022): Egy felsőoktatási intézmény harmadik missziós szerepvállalása *Civil Szemle*, XXI. 4. pp. 163 – 171.
- Pember, E. R., Owens, A., Yaghi, S (2014): Customer relationship management: a case study from a metropolitan campus of a regional university. *Journal of Higher Education Policy and Management* 36(2) pp. 117–128 <http://dx.doi.org/10.1080/1360080X.2013.861056>
- Plewa, C., Korff, N., Baaken, T., Macpherson, G. (2013a): University–industry linkage evolution: an empirical investigation of relational success factors, *R&D Management*, Vol. 43, No. 4, pp 365-380
- Plewa, C., Korff, N., Johnson, C. R., Macpherson, G. J., Baaken, T., Rampersad, G. C. (2013b): The evolution of university-industry linkages – A framework. *Journal of Engineering and Technology Management*, Vol. 30(1) pp. 21-44
- Sitku, K. (2024): *Kelet-közép-európai regionális egyetemek harmadik missziós gyakorlata két egyetem példáján: a Dunaujvárosi Egyetem és az Universitatea Transilvania din Braşov*. Pécsi Tudományegyetem, „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, Nevelésszociológia Program, Pécs

Course name: Competitiveness in the European Union

Number of classes (per week): 1

Credits: 3

Type: lecture

Form of exam: colloquium

1. Description (objectives and topics)

Aim of the course is that the students

- gain insight into the development of the concept of countries' competitiveness in economic theory, from the Ricardian model of comparative advantages to the economics behind the World Economic Forum's Global Competitiveness Index
- become capable of interpreting the concept of competitiveness for the European Union as well
- become aware of the importance of competitiveness and its implications for the EU-level strategies, schemes and policies

Topics:

- The concept of competitiveness: firms, countries, regional integrations.
- Drivers of competitiveness, competitive strategies.
- The role of human capital and technology in competitiveness.
- The role of institutions in competitiveness.
- Measuring competitiveness.
- The European integration process and its role in European competitiveness.
- Effects of the latest financial and economic crisis on the European economy.
- Crisis exit strategies, recovery, resilience, fragility.
- The EU's challenge: the internal competitiveness gap.
- Convergence vs. divergence; core & periphery in the EU.

2. Learning outcomes to be achieved in the subject (core competencies to be acquired)

a) Knowledge

The student

- knows the concept of countries' competitiveness in economic theory
- knows the basics of international economics and its implications for countries' competitiveness
- knows the basics of European economic integration
- knows the most recent competitiveness-related challenges of the EU

b) Skills

The student

- is capable of comprehensive reading of high-level official and professional texts in relation to competitiveness of countries and of the EU
- is able to individually conduct a theoretically well-founded competitiveness analysis
- understands the importance of competitiveness in the economic policy strategies of countries and of the EU
- is capable of furthering economic research in the field of competitiveness interpreted in the complex sense

c) Attitude

The student

- is open to economic theories beyond the mainstream
- appreciates long term oriented economic policies and the knowledge behind their making
- values the role of human capital in economic performance
- values the role of institutions in economic performance
- is committed to develop as a professional and a scholar in the field of economics

d) Autonomy and responsibility

The student

- thinks responsibly of economic governance and of the role of economic science in it
- shows intellectual sophistication and creativity with respect to the matter of macro level competitiveness
- appreciates and pursues recovery and resilience-building efforts, especially in times of crisis
- exhibits objectivity in relation to the competitiveness of countries and of the EU
- improves in order to lead research in the field

3. Compulsory / Recommended Readings

Compulsory readings:

De Grauwe, Paul (ed.) (2010): *Dimensions of Competitiveness*. Cambridge, MA – London, UK: The MIT Press. ISBN 9780262013963.

EIB (2016): *Restoring EU competitiveness*. 2016 updated version. Luxembourg: European Investment Bank.

European Commission (2014): *Helping Firms Grow: European Competitiveness Report 2014*. SWD(2014)6319, Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Draghi, Mario (ed.) (2024): *The Future of European Competitiveness: A Competitiveness Strategy for Europe*. Part A. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Recommended readings:

Acemoglu, Daron – Robinson, James A. (2012): *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity and Poverty*. New York: Crown Publishing.

Aghion, Philippe – Howitt, Peter (1998): *Endogenous Growth Theory*. Cambridge, MA: MIT Press.

Barro, Robert J. – Sala-i-Martin, Xavier I. (2004): *Economic Growth*. Cambridge, MA – London, UK: The MIT Press.

Benhabib, Jess – Spiegel, Mark M. (1994): The role of human capital in economic development: Evidence from aggregate cross-country data. *Journal of Monetary Economics*, 34 (2): 143–174.

Draghi, Mario (ed.) (2024): *The Future of European Competitiveness: A Competitiveness Strategy for Europe*. Part B. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Dunning, John H. (1995): Think Again Professor Krugman: Competitiveness Does Matter. *The International Executive*, 37 (4): 315-324.

Grant, Robert M. (1996): Toward a knowledge-based theory of the firm. *Strategic Management Journal*, 17 (Winter Special Issue), 109-122.

- Hanushek, Eric A. – Woessmann, Ludger (2010): *The Knowledge Capital of Nations*. CESifo Book Series, Cambridge, MA – London, UK: The MIT Press.
- Johnson, Bjørn (2011): The Learning Economy as a Phase in Economic Development: Contradictions and Institutional Responses. In: Augusto, Lopez-Carlos (ed.): *The Innovation for Development Report 2000–2011: Innovation as the Driver of Productivity and Economic Growth*. Houndmills – Basingstoke – Hampshire – New York: Palgrave Macmillan, pp. 109–120.
- Kaldor, Nicholas (1985): *Economics without Equilibrium*. Armonk, NY: M. E. Sharpe.
- Nelson, Richard R. – Phelps, Edmund (1966): Investment in humans, technology diffusion and economic growth. *American Economic Review* 56 (2): 69–75.
- OECD (2012): *New Sources of Growth: Knowledge-Based Capital Driving Investment and Productivity in the 21st Century*. Paris: OECD.
- Rodrik, Dani (2007): *One Economics, Many Recipes: Globalization, Institutions, and Economic Growth*. Princeton, NJ – Oxford, UK: Princeton University Press.
- Romer, Paul M. (1986): Increasing Returns and Long Run Growth. *Journal of Political Economy*, 94 (5): 1002–1037.
- Romer, Paul M. (1990): Endogenous technological change. *Journal of Political Economy*, 99 (5): 71–102.
- Samuelson, Paul (1948): International Trade and the Equalisation of Factor Prices. *The Economic Journal*, 58 (230): 163–184.
- Samuelson, Paul – Nordhaus, William (2009): *Economics*. 19th edition. New York: McGraw-Hill.
- Schultz, Theodore W. (1961): Investment in Human Capital. *The American Economic Review*, 51 (1961): 1–17.
- Schultz, Theodore W. (1979): The Economics of Being Poor. Lecture to the memory of Alfred Nobel, 8 December. <https://www.nobelprize.org/prizes/economic-sciences/1979/schultz/lecture/>
- Solow, Robert M. (1957): Technical Change and the Aggregate Production Function. *The Review of Economics and Statistics*, 39 (3): 312–320.
- Solow, Robert M. (1987): Growth Theory and After. Lecture to the memory of Alfred Nobel, 8, December. <https://www.nobelprize.org/prizes/economic-sciences/1987/solow/lecture/>

A tantárgy neve: Gazdaságszociológia

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 3

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás, témakörök, célok

A kurzus célja, hogy a hallgatók el tudják helyezni a választott PhD témájukat tágabb társadalmi kontextusban, betekintést kapjanak a főbb szociológiai elméletekbe, megismerkedjenek a szociológia, mint tudomány különféle perspektívaival, módszertanával és azok kritikai megfontolásaival.

Témakörök:

- A gazdaságszociológia tárgya, régi és új gazdaságszociológia
- Mi a szociológia? A szociológia perspektívái
- Makro és mikroszociológia
- Interakcionizmus, szimbolikus interakcionizmus
- Pozitivizmus, a szociológia, mint empirikus tudomány
- Strukturalista-funkcionalista és konfliktuselméletek összevetése
- Émile Durkheim, szolidaritás, társadalmi funkciók
- Középszintű elméletek – Max Weber szociológiája
- Társadalmi tőke és hálózatelméletek (Bourdieu, Granovetter)
- Társadalmi rétegződés, társadalmi mobilitás
- Egyéb témakörök, amik a PhD témákhoz kapcsolódhatnak

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) Tudás

A hallgató

- Megismeri a szociológia főbb teoretikusait és azok főbb elméleteit
- képes elhelyezni ezeket az elméleteket a szociológia különféle perspektívái tükrében
- megismeri a társadalom különféle jelenségeihez kapcsolódó tudományos értelmezéseket és terminusokat

b) Képesség

- A hallgató képes objektíven értelmezni a mikro és makrokörnyezetében észlelt társadalmi mechanizmusokat
- Képes a gazdaságot a társadalom perspektívájából, a társadalmi jelenségeket pedig a gazdaság perspektívájából kritikai módon értelmezni
- a társadalmi jelenségek leírásához tudományos terminusokat kapcsolni

c) Attitűd

- A hallgató objektív módon és kritikai szemlélettel értelmezi a gazdasági és társadalmi rendszereket
- különbséget tesz a pozitív és a normatív tudomány-művelés között, azokat megfelelő módon alkalmazza és reflektál azok dilemmáira

d) Autonómia és felelősség

- A hallgató felelősséggel reflektál a társadalmi sztereotípiákra és előítéletekre
- kontextusában értelmezi a társadalmunkban előforduló egyéni és strukturális problémákat és képes ezek viszonyát és egymásra gyakorolt hatásait belátni
- törekszik arra, hogy tudásával, felkészültségével hozzájáruljon ezen problémák megoldásához

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok:

Giddens, A. (1995). *Szociológia* (Babarczy Eszter, Nagy Miklós, Nagy Zsolt & Tóth László ford., Melegh Attila szerk.). Osiris Kiadó. (Eredeti kiadás: *Sociology*)

Andorka, R. (2006). *Bevezetés a szociológiába* (Szerk. Spéder Zsolt). Osiris Kiadó. ISBN: 978-9633898482.

Lengyel György – Nagy Beáta (szerk.): *Gazdaságszociológia* (Budapest, Aula, 2004).

Ajánlott:

Granovetter, M(1973): The Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*.

Émile Durkheim (1897): *Suicide: A Study in Sociology*. (Free Press, 1997; Magyar: Osiris, több kiadás.)

Bourdieu, P. (1986). A tőke formái. (ford. Berkovits B.) In: Angelusz R. (szerk.) *A társadalmi rétegződés komponensei*. Budapest: Új Mandátum, 1999. (Ez a magyar válogatás tartalmazza a híres 1986-os cikket.)

Course name: Science with social impact

Number of classes (per week): 1

Credits: 3

Type: lecture

Form of exam: colloquium

1. Description (goals, topics)

The aim of the course is that students

- get to know the theoretical and practical concerns related to science-society and science-policy interfaces; and
- get to know those research approaches that explicitly connect scientific understanding with social and/or policy impact.

Topics:

- Introduction, course requirements & discussion: social impact of scientific research.
- Basics of the science–society relation (1). Changing regimes within science. Secluded research and the great divide of modernization. Science in the making. Post-normal science. Dilemmas about the validity and legitimacy of expert knowledge.
- Basics of the science–society relation (2). Why do I think politicians / societal actors should take my advice? From research to policy impact, from research to social impact – basic prerequisites. Strategies in a post-truth world?
- Societal role and social (dis)embeddedness and authenticity of universities, university community engagement
- The concept of service learning.
- Science shop. Research serving societal goals. The theory and practice of the science shop concept. Accessible reporting.
- Participatory action research. Access to knowledge as a question of social justice. Research with and for communities.

2. Learning outcomes to be achieved in the course (core competencies to be acquired)

a) Knowledge

The student

- has the research methodology skills necessary for independent research in the given field of science/specialization and the knowledge necessary for publishing in professional journals.

b) Skills

The student

- is able to construct and communicate new relationships that are significant in terms of their field of expertise and relevant in terms of personal and community life.

c) Attitude

The student

- represents and further develops, in relation to their own topic, those relationships which, due to the specific nature of the field, contribute to the process of human self-creation.

d) Autonomy and responsibility

The student

- is able to participate in the formulation of theoretical and practical questions in a leading role and with a high level of cooperation;
- takes responsibility for raising and answering new ethical questions related to the theoretical and practical issues of her profession.

3. Mandatory/recommended literature

Mandatory:

Benneworth, Paul Stephen, Bojana Culum, Thomas Farnell, Frans Kaiser, Marco Seeber, Ninoslav Scukanec, Hans (J.J.). Vossensteyn, és Donald F. Westerheijden. 2018. *Mapping and Critical Synthesis of Current State-of-the-Art on Community Engagement in Higher Education*. Institute for the Development of Education.

Rodríguez-Zurita, Denise, Maria Jaya-Montalvo, Jerry Moreira-Arboleda, Esther Raya-Diez, és Paul Carrión-Mero. 2025. „Sustainable Development through Service Learning and Community Engagement in Higher Education: A Systematic Literature Review”. *International Journal of Sustainability in Higher Education* 26(1):158–201. doi:[10.1108/IJSHE-10-2023-0461](https://doi.org/10.1108/IJSHE-10-2023-0461).

Urias, Eduardo, Floor Vogels, Seda Yalcin, Rosina Malagrida, Norbert Steinhaus, és Marjolein Zweekhorst. 2020. „A framework for Science Shop processes: Results of a modified Delphi study”. *Futures* 123:102613. doi:[10.1016/j.futures.2020.102613](https://doi.org/10.1016/j.futures.2020.102613).

Bradbury-Huang, Hilary. 2010. „What Is Good Action Research?: Why the Resurgent Interest?” *Action Research* 8(1):93–109. doi:[10.1177/1476750310362435](https://doi.org/10.1177/1476750310362435).

Epstein, S. (1995). The construction of lay expertise: AIDS activism and the forging of credibility in the reform of clinical trials. *Science, Technology, & Human Values*, 20(4): 408-437.

Funtowitz, S. O. & Ravetz, J. R. (1993): Science for the Post-normal Age. *Futures*, 25(7): 739–755.

Knott, J., & Wildavsky, A. (1980). If Dissemination Is the Solution, What Is the Problem? *Knowledge*, 1(4), 537–578.

Recommended:

Beck, U. (1992). *Risk Society: Towards a New Modernity*. SAGE Publication, London – Thousand Oaks – New Delhi.

Callon, M., Lascoumes, P. & Barthe, M. (2011). *Acting in an uncertain world. An essay on technical democracy*. The MIT Press, Cambridge, MA – London, UK.

Grau, F.X. – Goddard, J. – Hall, B.L. – Hazelkorn, E. – Tandon, R. (eds) (2017): Higher Education in the World 6. Towards a Socially Responsible University: Balancing the Global with the Local. GUNI, Girona.

Latour, B. (1993) We have never been modern. Harvard University Press, Cambridge, MA.

Mulder, H. – De Bok, C. (2006): Science shops as university-community interfaces: an interactive approach in science communication. At the human scale: International practices in science communication, Science Press, Beijing.

Reason, P., Bradbury, H. (2001): Handbook of action research. Sage, Thousand Oaks

Smith, L., Bratini, L., Chambers, D-A., Jensen, R.V. & Romero, L. (2010): Between idealism and reality: Meeting the challenges of participatory action research. Action Research, 8(4), 407–425.

Young, J. C., Watt, A .D., van den Hove, S. & the SPIRAL project team (2013). Effective interfaces between science, policy and society: the SPIRAL project handbook. http://planbleu.org/sites/default/files/upload/files/SPIRAL_handbook.pdf

Coghlan, David, és Mary Brydon-Miller. 2014. *The SAGE Encyclopedia of Action Research*. SAGE.

A tantárgy neve: Marketingkutatás

Óraszám (heti): 1 óra

Kreditszáma: 3

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja, hogy a hallgatók magas szintű elméleti jártasságot szerezzenek a marketingkutatás korszerű, speciális eszköztárával, valamint a kutatási módszerek tudományos alkalmazásában különböző marketingproblémák megoldásában.

A kurzus külön figyelmet fordít a módszertani innovációkra, a komplex adatgyűjtési és elemzési technikákra, valamint az interdiszciplináris kutatási lehetőségekre. A

Az órák során a hallgatók egyedi marketingproblémákra (pl. fogyasztói magatartás, árazási stratégia, márkaérték mérés stb.) reflektálva fejlesztenek és validálnak kutatási módszereket, referenciaként felhasználva lezárt nemzetközi és hazai kutatásokat. A kurzus egyik fő célja a differenciált, szituáció-specifikus kutatási eljárások megismerése, adaptációja és kritikai értékelése.

A kurzus célja továbbá, hogy támogassa a hallgatókat abban, hogy önálló vizsgálatokat végezzenek a marketingkutatás területén, és eredményeiket tudományos stílusban leírják.

A tanulási folyamat része olyan marketingkutatási vizsgálat végzése, melynek során a hallgatók a saját doktori témájukat marketingkutatási szemszögből és módszerekkel vizsgálják meg.

Témakörök:

1. Marketingkutatási alapok
2. Marketingkutatási tervek készítése
9. Speciális kutatási témák feldolgozása:
10. Versenyanalízis kutatások
11. Elégedettség és lojalitás kutatások
12. Árkutatási módszerek
13. Új termék bevezetésénél alkalmazott kutatások
14. Terméktesztek
15. Márkakutatások
16. Médiakutatások
17. Szolgáltatások kutatása
18. Kereskedelmi kutatások
19. Reklám-érintettség kutatások, reklámhatékonyság kutatási módszerek

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri és érti a marketingkutatás fogalmát, annak elméleti irányzatait, főbb modelljeit és kutatási módszertanait,
- tisztán látja a marketingkutatási lépéseket,
- el tudja helyezni a marketingkutatást a tudományok rendszerében,
- ismeri a különböző marketingkutatási irányzatokat, kutatási és mérési módszereket.

b) képesség

A hallgató képes

- a marketingkutatással kapcsolatos fogalmak tisztázására,
- elemezni, értékelni és értelmezni a marketingkutatási folyamat során szerzett,
- gyakorlatban alkalmazni a marketingkutatás mérési eszközeit,
- önállóan javaslatot tenni a marketing folyamatok fejlesztésére és innovációjára a kutatási eredmények alapján,
- tudományos stílusban leírni saját vizsgálati eredményeit.

c) attitűd

A hallgató

- nyitott a különböző marketingkutatási irányzatok befogadására, az interdiszciplináris megközelítésre,
- nyitott a marketingkutatáson belüli innovációkra és fejlesztési lehetőségekre,
- törekszik a marketingkutatás más tudományterületekkel való összekapcsolására,
- vizsgálatait során elkötelezett a tudományos etika és a szakmai normák betartása iránt.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes önállóan megtervezni és megvalósítani marketingkutatási vizsgálatokat adott szempontok alapján,
- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért, szakmai fejlődéséért: aktívan és tevékenyen részt vesz a tantermi és tanórán kívüli tanulási folyamatban.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Malhotra, N.K. – Birks, D.F. (2017): Marketing Research: An Applied Approach. Pearson.

Churchill, G.A. – Iacobucci, D. (2018): Marketing Research: Methodological Foundations. Cengage Learning.

Hair, J.F. et al. (2020): Multivariate Data Analysis. Pearson.

Malhotra, N. K. – Simon, J. (2009) Marketingkutatás, Akadémiai Kiadó Zrt.

Ajánlott:

Veres Z., Hoffmann M., Kozák Á. (szerk.) (2017). Bevezetés a piackutatásba. Akadémiai (https://mersz.hu/veres-hoffmann-kozak-bevezetes-a-piackutatasba/)

Szűcs K. – Lázár E. – Németh P. (2023): Marketingkutatás 4.0. Akadémiai Kiadó, Budapest.

A tantárgy neve: Regionális és városgazdaságtan

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 3

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja:

Az elmúlt években a technológiai változások, az üzleti és személyes kapcsolatokban a globalizáció kiteljesedése a térségek, főleg városrégiók szerepét felértékelte. Megfigyelhető, hogy a globalizáció egy 'Janus-arcú folyamat': amíg a termékpiacok többsége globálissá vált, addig az inputpiacok egy része lokális maradt, pl. a munkaerőpiac vagy ingatlanpiac. A globális változások egyik következménye, hogy előtérbe kerültek az országon belüli szubnacionális térségek, pl. az Európai Unióban a régiók szintjén mérik a fejlettséget és csak a kevésbé fejlett régiók kaphatnak támogatást.

A tárgy célja, hogy bemutassa a gazdaság térbeli működésének alapvető közgazdaságtani tényezőit és törvényszerűségeit. A regionális mikroökonómia keretében a gazdasági szereplők helyszínválasztásának szempontjait, a szállítási költségek és a térbeli koncentráció szerepét, a piacok térbeliségét tekintjük át. A regionális makroökonómia a régiók gazdasági növekedésével, fejlődésével foglalkozik, részletesen elemezve a hagyományos és az endogén irányzatokat. A városgazdaságtan esetében a városi területhasználat, várostérségi munkaerőpiac és közlekedés közgazdaságtani alapjaival foglalkozunk.

Témakörök:

- a regionális és városgazdaságtan fogalma, tárgya, kapcsolódása a közgazdaságtan többi részterületéhez,
- a globalizációs folyamatok térbelisége, a közelség megkettőződése, a gazdasági javak és tevékenységek lokalizációja,
- a szállítási költségek, a piacterületek és a területhasználat alapvető szempontjai,
- a gazdaság térbeli koncentrációjának jellemzői,
- a régiók gazdasági növekedése: keresetoldali és kínálatoldali értelmezések,
- a régiók fejlődése: hagyományos és endogén irányzatok,
- városi területhasználat,
- várostérségi munkaerőpiacok,
- várostérségi közlekedés.

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri a regionális és városgazdaságtan mibenlétét, alapkérdéseinek elméleti és módszertani hátterét,
- tisztában van a regionális és városgazdaságtan összetettségével és okrendszerével,
- átlátja a regionális és városgazdaságtan különböző irányzatainál felmerülő alapvető változásokat,
- ismeri a regionális és városgazdaságtanban bekövetkező későbbi változások lehetséges irányait és módjait.

b) képesség

A hallgató

- képes a regionális és városgazdaságtan elemzési szempontjainak és módszertani eszközeinek konkrét térségekben és városokban való alkalmazására,
- képes felismerni a regionális és városgazdaságtan egyes kérdéseinek vizsgálata során felmerülő problémákat,
- képes felismerni azokat az okokat, amelyek a regionális és városgazdaságtan alapkérdéseinek módosulásához vezethetnek,
- a kurzuson szerzett ismeretei alapján képes a regionális és városgazdaságtanhoz kapcsolódó konkrét térségi és városi kutatások végzésére.

c) attitűd

A hallgató

- elkötelezett a regionális és városgazdaságtan jellemzőinek megismerése tekintetében,
- nyitott a különböző regionális és városgazdaságtani irányzatok megismerésére és elemzésére,
- törekszik arra, hogy a regionális és városgazdaságtan témaköreinek kutatásában kialakult legjobb nemzetközi gyakorlatokat megismerje,
- igényli a támogatást ahhoz, hogy a regionális és városgazdaságtan szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredményeit beépítse saját kutatásaiba.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- önállóan végez regionális és városgazdaságtannal kapcsolatos kutatásokat,
- a kötelező és ajánlott irodalmon túl tudatosan fejleszti szakmai tudását,
- önreflektív módon elemzi saját, a regionális és városgazdaságtannal kapcsolatos kutatási tevékenységét,
- fejleszti kritikai gondolkodását a regionális és városgazdaságtan irányzatainak tartalmi kérdéseinek és módszertani eszközeinek vizsgálata során,
- felelősséget vállal egyéni kutatási irányának kialakításáért.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Lengyel I. 2021: *Regionális és városgazdaságtan*. Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged (1-13. és 15-19. fejezetek)

Capello, R. 2016: *Regional economics* (2nd ed). Routledge, London and New York

Ajánlott:

Capello, R.–Nijkamp, P. (eds) 2019: *Handbook of regional growth and development theories* (revised and extended 2nd ed). Edward Elgar, Cheltenham.

McCann, P. 2013: *Modern urban and regional economics* (2nd ed). Oxford University Press, Oxford.

Fischer, M. M.–Nijkamp, P. (eds) 2021: *Handbook of regional science* (extended 2nd ed). Springer, Heidelberg

A tantárgy neve: Regionális és helyi vállalkozásfejlesztés

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 3

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

A kurzus célja:

Napjainkban széles körben felismerést nyert, hogy tudatos gazdaság- és vállalkozásfejlesztésre van szükség mindegyik térségben, mivel a területi verseny miatt a spontán piaci folyamatok több esetben hátrányosak. Az EU-ban ez a felismerés váltotta ki az intelligens szakosodási stratégiákat, amelyeket el kell készítenie mindegyik konvergencia régiónak. Az alulról-szerveződő gazdaság- és vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó kutatásoknak és az eredmények gyakorlati alkalmazásának szakirodalma egyre kiterjedtebb, főleg a fenntartható és integrált térség- és városfejlesztéssel kapcsolatban, emiatt a régiók mellett a kisebb térségek esetében is fontossá váltak a fejlesztési stratégiák. A kurzus célja azon mérvadó nemzetközi elméleti eredmények és alkalmazási tapasztalatok áttekintése, kiemelten Michael Porter (Harvard Business School) nevéhez köthető elismert irányzat részletes bemutatása, amelyek felhasználhatók a hazai intelligens szakosodási stratégiák kidolgozásához.

Témakörök:

- A térségi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés nemzetközi gyakorlata, eltérő irányzatai
- Endogén jellegű irányzatok
- Helyalapú (place-based) megközelítések
- Térségi innovációs ökoszisztémák
- Vállalkozásfejlesztési irányzatok és tapasztalataik
- Innovatív térségi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés
- Intelligens szakosodási stratégiák eltérő fejlettségű térségekben

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri a gazdaság- és vállalkozásfejlesztés mibenlétét, nehézségeit,
- tisztában van a térségi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés összetettségével és okrendszerével,
- átlátja a gazdaság- és vállalkozásfejlesztési folyamat során felmerülő alapvető változásokat,
- ismeri a gazdaság- és vállalkozásfejlesztési folyamatban bekövetkező későbbi változások lehetséges irányait és módjait.

b) képesség

A hallgató

- képes a gazdaság- és vállalkozásfejlesztés konkrét térségekben való alkalmazására, fejlesztési stratégiák kidolgozására,
- képes felismerni a gazdaság- és vállalkozásfejlesztési folyamat során felmerülő helyi problémákat,

- képes felismerni azokat az okokat, amelyek az egyes programok módosulásához vezethetnek,
- a kurzuson szerzett ismeretei alapján képes gazdaság- és vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó térségi kutatások végzésére.

c) attitűd

A hallgató

- elkötelezett a térségi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés jellemzőinek megismerése tekintetében,
- nyitott a különböző gazdaság- és vállalkozásfejlesztési irányzatok megismerésére és elemzésére,
- törekszik arra, hogy a legjobb nemzetközi gyakorlatokat megismerje és konkrét térségekre adaptációjukat kidolgozza,
- igényli a támogatást ahhoz, hogy a térségi gazdaság- és vállalkozásfejlesztéssel kapcsolatos szaktudományos és szakmódszertani eredményeket beépítse saját kutatásaiba.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- önállóan végez gazdaság- és vállalkozásfejlesztéssel kapcsolatos kutatásokat,
- a kötelező és ajánlott irodalmon túl tudatosan fejleszti szakmai tudását,
- önreflektív módon elemzi saját, a gazdaság- és vállalkozásfejlesztéssel kapcsolatos kutatási tevékenységét,
- fejleszti kritikai gondolkodását a gazdaság- és vállalkozásfejlesztés irányzatainak tartalmi és módszertani aspektusainak vizsgálata során,
- felelősséget vállal egyéni kutatási irányának kialakításáért.

3. Kötelező/ajánlott olvasmányok

Kötelező:

Lengyel I. 2021: *Regionális és városgazdaságtan*. Szegedi Egyetemi Kiadó, Szeged (5., 12., 13., 20., 21. és 22. fejezetek)

Pike, A.–Rodríguez-Pose, A.–Tomaney, J. 2017: *Local and regional development* (2nd ed). Routledge, Abingdon

Ajánlott:

Lengyel I. 2010: *Regionális gazdaságfejlesztés*. Akadémiai Kiadó, Budapest

McCann, P. (2015): *The regional and urban policy of the European Union*. Edward Elgar, Cheltenham.

Radosevic, S. et al. (szerk.) 2017: *Advances in the theory and practice of smart specialization*. Elsevier, London.

Stimson, R.–Stough, R. R.–Nijkamp, P. 2011: *Endogenous regional development*. Edward Elgar, Cheltenham

A tantárgy neve: Új intézményi közgazdaságtan

Óraszám (heti): 1

Kreditszáma: 3

Típusa: előadás

A számonkérés formája: kollokvium

1. Leírás (célok és témakörök)

Az új intézményi közgazdaságtani szemlélet és felismerések alapja, hogy az intézmények, mégpedig mind a formális intézmények, mint például a jog, valamint más szabályok stb., mind pedig az informális intézmények, mint például a normák, a kultúra stb., fontos meghatározói a gazdasági szereplők (aktorok) individuális és csoportos viselkedésének. A kurzus célja, hogy a hallgatók áttekintést kapjanak az irányzatról.

Témakörök:

- A neoklasszikus közgazdaságtantól az intézményi iskolákig
- Viselkedési előfeltevések: korlátozott racionalitás, oportunizmus
- A tranzakciós költségek
- A tulajdonjogok elmélete, szerződések gazdaságtana
- A piac, a vállalat
- A hálózat – a hálózati gazdaság
- Az állam, az érdekcsoportok elmélete, kollektív cselekvés
- Közösségi döntések elmélete
-

2. A tantárggyal kialakítandó tanulási eredmények (elsajátítandó törzskompetenciák)

a) tudás

A hallgató

- ismeri és érti az új intézményi közgazdaságtudomány alapvető témaköreit,
- ismeri és érti az új intézményi közgazdaságtan hozzájárulását a főáramú közgazdaságtanhoz,
- érti az intézmények szerepét az egyének teljesítményétől a vállalati szervezeten át a piacok működéséig terjedően,
- érti az angol szakszöveget és tudja értelmezni.

b) képesség

A hallgató képes

- felismerni, hogy a saját disszertációs témájában tudja-e alkalmazni az új intézményi közgazdaságtan eredményeit és mely témakörben,
- elsajátítani a nemzetközi szakfolyóiratokban használandó módszertannal kapcsolatos szakkifejezéseket.

c) attitűd

A hallgató

- jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása,
- vizsgálataiban elkötelezett a tudományos etika és a szakmai normák betartása iránt.

d) autonómia és felelősség

A hallgató

- képes önállóan megtervezni és megvalósítani tudományos vizsgálatait adott szempontok alapján,
- felelősséget vállal saját tanulási folyamataért, szakmai fejlődéséért: tevékenyen részt vesz a tantermi és tanórán kívüli tanulási folyamatban.

3. Kötelező irodalom

COASE, R. H. [1937]: The Nature of the Firm. *Economica*, 4. köt. 4. sz. november, 386–405.

FURUBOTN, E. G. – RICHTER, R. (2005): *Institutions and Economic Theory. The Contribution of the New Institutional Economics*. The University of Michigan Press, Ann Arbor.

OLIVER E. WILLIAMSON [2000], The New Institutional Economics: Taking Stock, Looking Ahead *Journal of Economic Literature*, Vol. 38, No. 3 (Sep.), pp. 595-613

ELINOR OSTROM [2011]: Background on the Institutional Analysis and Development Framework, *The Policy Studies Journal*, Vol. 39, No. 1, pp. 7-28.

Ajánlott irodalom

OLIVER E. WILLIAMSON [1991]: Comparative Economic Organization: The Analysis of Discrete Structural Alternatives, *Administrative Science Quarterly*, 36: 269-296.

MARK SETTERFIELD [1993]: A Model of Institutional Hysteresis. *Journal of Economic Issues*, Vol. 27, No. 3 (Sep.), pp. 755-774 (Published by: Association for Evolutionary Economics, Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/4226717>)

PETER A. HALL, ROSEMARY C. R. TAYLOR [1996]: Political Science and the Three New Institutionalisms, *Political Studies*, XLIV, 936-957 (Political Studies Association, published by Blackwell Publishers)

GYÖRFFY DÓRA (2012): Intézményi bizalom és a döntések időhorizontja. *Közgazdasági Szemle*, 59(4), 412-425.

ACEMOGLU, D. – ROBINSON, J. A. (2013): Miért buknak el a nemzetek? A hatalom, a jólét és a szegénység eredete. HVG, Budapest.

HAYEK, F. A. (1995): A társadalmi tudás hasznosítása. In: Hayek, F. A.: *Piac és szabadság*. KJK, Budapest, 241-252. o.

HART, O. (2006): *Vállalatok, szerződések és tőkeszerkezet*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

HART, O. – MOORE, J. (1999). Foundations of Incomplete Contracts. *The Review of Economic Studies*, 66(1), 115-138.

HODGSON, G. M. (2006): What Are Institutions? *Journal of Economic Issues*, 40(1), 1-25.

TULLOCK, G. (2005): The Theory of Public Choice. In: Tullock, G. – Seldon, A. – Brady, G. L. (szerk.): Government Failure. A Primer in Public Choice. Cato Institute, Washington, 3-79. o.

SZABÓ KATALIN [2003]: Az új intézményi iskola, avagy összefér-e a tudományos szigor a társadalmi relevanciával? In: Bekker Zsuzsa (szerk.): Tantörténet és közgazdaságtudomány. Aula Kiadó, Budapest, pp. 356-386.

BALÁZS HÁMORI [2004]: The Relevance of New Institutional Economics (Preface) pp. 1-4

STEFANO SOLARI [2004]: Precipitous of Comparative institutional analysis in large economic systems: usefulness, application, and limits. Published in Istituzioni e Sviluppo Economico - Institutions and Economic Development, vol. 2 (1) pp.32-68. (Department of Economics, University of Padua, Italy)

STANLEY FISCHER, RATNA SAHAY [2004]: Transition Economies: The Role of Institutions and Initial Conditions (Festschrift in Honor of Guillermo A. Calvo) IMF, (FischerSahay-Calvo Conference-April14.doc April 14, 2004 (5:52 PM) pp. 1-29 (first draft)

GEDEON PÉTER [2007]: Piaci rend és társadalmi normák. Hayek elmélete a társadalmi evolúcióról. Közgazdasági Szemle, LIV. évf., január (1–28. o.)

HÁMORI BALÁZS–SZABÓ KATALIN [2010]: A gyenge hazai innovációs teljesítmény intézményi magyarázatához. Vitézés a nemzetközi innovációs versenybe való bekapcsolódás akadályairól. Közgazdasági Szemle, LVII. évf. október (876-897. o.)

ZHIHONG MO [2012]: Decentralized planning in a market economy? On the nature of Coase's research program, The Review of Austrian Economics, 25:115-129 (Published online: 3 June 2011)

XAVIER MARTIN [2014]: Commentary institutional advantage. Global Strategy Journal, 4: 55–69 (Published online in Wiley Online Library (wileyonlinelibrary.com). DOI: 10.1111/j.2042-5805.2013.01072.x)

Course name: Modern Monetary Theory and Praxis

Number of classes (per week): 1

Credits: 3

Type: lecture

Type of exam: colloquium

1. Description (objectives and topics)

Aims and objectives of the course

- The course presents the latest results of the monetary theory, based on the most relevant authors available on internet sources. It shows money creation in the modern economy, the exorbitant privilege of the monetary institutions by the monopoly of money creation. There are several theories which criticise the existing system.

Topics:

- division of the world monetary system between the dollar based and non-dollar based systems,
- modern theories on debt
- digitalization in monetary systems.

2. Learning objectives (core competencies to be mastered)

a) knowledge

Students will

- learn the modern monetary theories.
- understand the basic challenges in contemporary monetary policy.
-

b) ability

Students will be able to

- identify current monetary problems,
- systematically analyze monetary policies.

c) attitude

Students

- is characterized by a firm professional commitment and acceptance of the need for persistent work,
- is committed to adhering to scientific ethics and professional standards in his/her research.
- knows how to read critically new research on economic development.

d) autonomy and responsibilities

Students will

- have a solid background for studying newer monetary theories
- be able to independently plan and implement scientific investigations based on given criteria.

3. Mandatory literature

Huber, Joseph: Sovereign Money. Beyond Reserve Banking. Palgrave, Macmillan, 2017

Randal, Wray: Modern Monetary Theory, Springer, 2024

Turner, Adair: Between Debt and the Devil. Princeton University Press, 2015

Course name: Advanced qualitative research

Number of classes (per week): 1

Credits: 3

Type: lecture

Form of exam: colloquium

1. Description (goals, topics)

The aim of the course is

- to offer students an in-depth view of diverse qualitative methods and to provide them with the theoretical and practical knowledge of their usage.
- to offer students a solid understanding of the ethical background of qualitative methods

Topics:

- The need for advanced qualitative research
- Qualitative research and vulnerable groups
- Ethical background and scientific criteria of qualitative research
- Text analysis
- Netnography
- Foresight methods
- Participatory research
- Art-based research methods
- Design thinking
- Enquiring non-human existence
- Qualitative research planning

2. Learning outcomes to be achieved in the course (core competencies to be acquired)

a) Knowledge

The student

- has the research methodology skills necessary for independent research with particular regard to vulnerable groups.

b) Skills

The student

- can apply knowledge of qualitative methods during empirical research and can expand their knowledge.

c) Attitude

The student

- is motivated, patient, and attentive enough to apply qualitative methods in a new context.

d) Autonomy and responsibility

The student

- can plan qualitative empirical research and conduct it through further independent study;

- can develop an ethical research process and take responsibility for the participants' well-being during the research.

3. Mandatory/recommended literature

Mandatory:

Brinkmann, S. – Kvale, S. (2015): *InterViews. Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing*. SAGE Publications, Washington, DC.

Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (2011). *The Sage handbook of qualitative research*. Sage Publications, Washington, DC.

Recommended:

Bradbury-Huang, Hilary (2010): „What Is Good Action Research?: Why the Resurgent Interest?” *Action Research* 8(1):93–109. doi:[10.1177/1476750310362435](https://doi.org/10.1177/1476750310362435).

Liedtka, J., Salzman, R., & Azer, D. (2017): *Design thinking for the greater good: Innovation in the social sector*. Columbia University Press.

McNiff, S. (2008): Art-based research. *Handbook of the arts in qualitative research: Perspectives, methodologies, examples, and issues*, 29-40.

Sipos, R., Zuo, A., Mou, P., Kiss, D., Dutra, N., Kuijpers, E., ... & Ceccon, A. (2025): Welcome to Planet B: co-designing transdisciplinary research questions to uncover super wicked problems. *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, 1-25. <https://doi.org/10.1080/13511610.2024.2447849>

Castree, N., & Braun, B. (Ed.) (2001). *Social nature: theory, practice and politics*. Basil Blackwell Ltd.